

James Taylor

Method Commercial

POESII

DE

MIHAIL EMINESCU

Editura Librăriei

SOCECU & Comp. — BUCUREȘTI

1884.

79

Biblioteca Centrală "Mihail Kogălniceanu" - Cluj

Cluj

Cota:

Inventar:

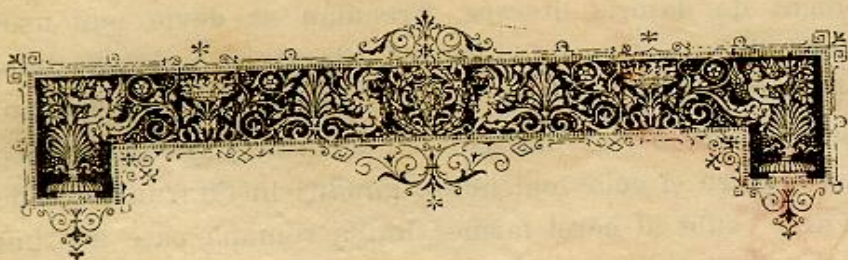
Ar 3250

Stabilimentul grafic

SOCECU & TECLU — BUCURESTI

96 Strada Berzi 96

19,537.

Colecția de față cuprinde toate poeziile lui Eminescu publicate în „Convorbiri Literare“ de vre-o doisprezece ani încoace, precum și cele aflate până acum numai în manuscris pe la unele persoane particulare.

Publicarea se face în lipsa poetului din Țară. El a fost totdeauna prea impersonal și prea nepăsător de soarta lucrărilor sale, pentru a fi putut fi înduplecat să se îngrijească însuși de o asemenea culegere, cu toată stăruința amicilor săi literari.

Poesiile, așa cum se prezintă în paginile următoare, nu sunt dar revăzute de Eminescu și sunt prin urmare lipsite de îndreptările ce avea de gând să le facă, cel puțin la cele vechi (*Venere și Madonă, Mortua est, Egiptul, Noaptea, Ânger de pază, Impărat și proletar, Rugăciunea unui Dac, Ânger și Demon*).

Dacă totuși am publicat și aceste poezii, împreună cu celelalte, așa cum se găsesc, am făcut-o dintr'un simți-

mânt de datorie literară. Trebuiau să devie mai ușor accesibile pentru iubitorii de literatura noastră toate scrierile poetice, chiar și cele începătoare, a le unui autor, care a fost inzestrat cu darul de a intrupă adunca sa simțire și cele mai înalte gândiri într'o frumuseță de forme, subț al cărei farmec limba română pare a primi o nouă viață.

București, Decembrie 1883.

T. MAIORESCU.

SINGURĂTATE

Cu perdelele lăsate
Șed la masa mea de brad,
Focul pălpăe în sobă,
Iară eu pe gânduri cad.

Stoluri, stoluri trec prin minte
Dulci iluzii. Amintiri
Țiriesc încet ca greeri
Pintre negre, vechi zidiri,

Sau cad grele, mângăioase
Și se sfarmă 'n suflet trist,
Cum in picuri cade ceara
La picioarele lui Crist.

In odae prin unghere
S'a țesut painjeniș
Și prin cărțile in vravuri
Umblă șoarecii furiș.

In această dulce pace
Imi ridic privirea 'n pod
Și ascult cum invelișul
De la cărți ei mi le rod.

Ah! de câte-orî voit-am
Ca să spănzur lira 'n cui
Și un capăt poeziei
Și pustiului să pui!

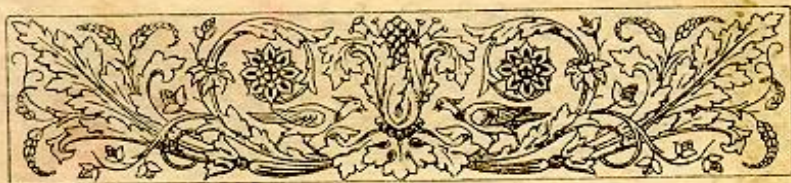

Dar atuncea greeri, șoareci,
Cu ușor-măruntul mers,
Readuc melancolia-mi,
Iară ea se face vers.

Căte-odată prea arare,
A târziu când arde lampa,
Inima din loc imi sare,
Când aud că sună cleampa :

Este *Ea*. Deșarta casă
Dintr'o dată-mi pare plină,
In privazul negru-al vieții
E icoană de lumină,

Și mă mir eu, cum de vremea
Să mai treacă se îndură,
Când eu stau șoptind cu draga
Mână 'n mână, gură 'n gură.

LASĂ-ȚI LUMEA TA UITATĂ

Lasă-ți lumea ta uitată,
Mi te dă cu totul mie,
De ți ai da viața toată,
Nime 'n lume nu ne știe.

Vin' cu mine, rătăcește
Pe cărări cu cotituri,
Unde noaptea ne trezește
Glasul vechilor păduri.

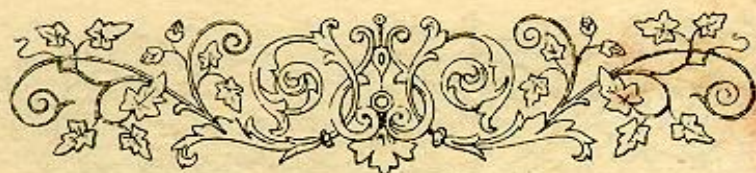

Pintre crengi scântee stele,
Faramec dând cărării strimte,
Și afară doar de ele
Nime 'n lume nu ne simte.

Părul tău ți se desprinde
Și frumos ți se mai șede,
Nu zi ba de te-oi cuprinde —
Nime 'n lume nu ne vede.

Tânguiosul bucium sună,
L'ascultăm cu atăta drag,
Pe când iese dulcea lună
Dintr'o rariște de fag.

Și răspunde codrul verde
Fermecat și dureros,
Iară sufletu-mi se pierde
După chipul tău frumos.

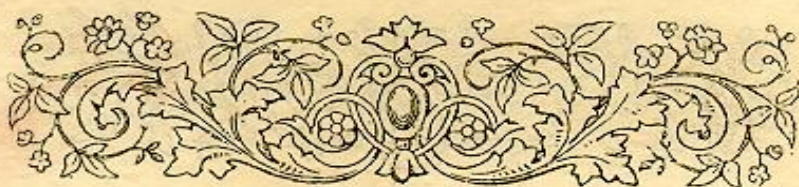

Te desfaci c'o dulce silă,
Mai nu vrei și mai te lași,
Ochii t'ei sunt plini de milă,
Chip de ânger-drăgălaș.

Iată lacul. Luna plină
Polcindu-l ăl străbate ;
El aprins de-a ei lumină
Simte-a lui singurătate.

Tremurând cu unde 'n spume
Intre trestie le farmă,
Și visând o 'ntreagă lume
Tot nu poate să adoarmă.

De-al t'eu chip el se pătrunde,
Ca oglinda ăl alege —
Ce privești zimbînd in unde ?
Ești frumoasă, se 'nțelege.

Inălțimile albastre
Plecă zarea lor pe dealuri,
Arătând privirii noastre
Stele 'n ceruri, stele 'n valuri.

E-un miros de teiu in crânguri,
Dulce-i umbra de răchiți,
Și suntem atât de singuri
Și atât de fericiți,

Numai luna pintre ceață
Varsă apelor vâpae,
Și te află strinsă 'n brațe,
Dulce dragoste bălac.

ȘI DACĂ RAMURI BAT IN GEAM

Și dacă ramuri bat in geam
Și se cutremur plopil,
E ca in minte să te am
Și nceet să te apropiil.

Și dacă stele bat in lac
Adăncu-i luminându'l,
E ca durerea mea s'o 'mpac
Inseninându-mi gândul.

Și dacă norii deși se duc
De iese 'n lăciu luna ,
E ca aminte să mi-aduc
De tine 'n tot deauna.

PAJUL CUPIDON

Pajul Cupidon vicleanul
Mult e, rău și alintat,
Cu copii se hărjonește,
Iar la dame doarme 'n pat.

De lumină ca tâlharii
Se ferește binișor,
Pe ferești se sue noaptea
Dibuind incetișor,

Cordeluțe și nimicuri
Iată toate-a lui averi,
Darnic când nu vrei nici una
Și sgărcit dacă le ceri.

În volumul ros de molii
Cauți noaptea adevăr,
Și 'ntâlnești lipită 'n file
Vița-i galbenă de păr.

El dă gânduri ne 'nțelese
Vărstei crude și necoapte,
Cu icoane luminoase
O îngână 'ntreaga noapte.

Când de-o sete sufletească
E cuprinsă fata mică —
A dormit cu ea alături
Ca doi pui de turturică.

E sfios ca și copii,
Dar zimbirea-i e vicleană,
(Dară galeș ăi sunt ochii,
Ca și ochii de vădană.

Gât și umere frumoase,
Sinuri albe și rotunde,
El le ține 'mbrățișate
Și cu mânilor le-ascunde.

De te rogi frumos de dănsul,
Indestul e de hain
Vălul alb de peste toate
Să 'l înlătore puțin.

CE TE LEGENI CODRULE

(În formă populară)

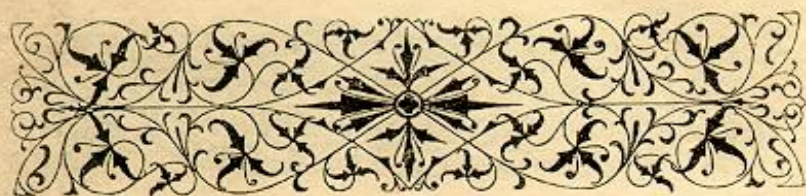
Ce te legeni, codrule,
Fără ploaie, fără vânt,
Cu crengile la pământ?

— De ce nu m'aș legăna,
Dacă trece vremea mea!
Zioa scade, noaptea crește
Și frunzișul mi'l rărește.
Bate vântul frunza 'n dungă —
Cântăreții mi-i alungă;

Bate vântul dintr'o parte —
Iarna-i ici, vara-i departe.
Și de ce să nu mă plec,
Dacă păsările trec!
Peste vârf de rămurele
Trec in stoluri rëndurele,
Ducând gândurile mele
Și norocul meu cu ele.
Și se duc pe rënd pe rënd
Zarea lumi 'ntunecând.
Și se duc ca clipele,
Scuturând aripele,
Și mă lasă pustiit,
Vestejit și amorțit —
Și cu doru-mi singurel,
De mă 'ngân numai cu el!

Cum 3250

MELANCOLIE

Șărea că pintre nouri s'a fost deschis o poartă,
Prin care trece albă regina nopții moartă —
O dormi, o dormi in pace pintre făclii o mie
Și in morment albastru și 'n pânze argintie,
In mausoleu-ți măndru, al cerurilor arc,
Tu adorat și dulce al nopților monarc!
Bogată in întinderi stă lumea 'n promoroacă,
Ce sate și câmpie c'un luciul vël îmbracă;

19537

2

h

Vēzduhul scānteiază, și ca unse cu var
Lucesc zidiri, ruine pe câmpul solitar.
Și țintirimul singur cu strimbe cruci veghiază,
O cucuvae sură pe una se așază,
Clopotnița trosnește, in stilpi isbește toaca,
Și străverziul demon, prin aer când să treacă,
Atinge 'ncet arama cu zimți-aripei sale,
De auzi din ea un vaier, un aiurit de jale.

Biserica 'n ruină

Stă cuvioasă, tristă, pustie și bătrână,
Și prin ferestre sparte, prin uși țieue vântul —
Se pare că vrăjește și că-i auzi cuvântul —
Năuntru ei pe stēlpi-i, păreți, iconostas
Abia conture triste și umbre au rămas;
Drept preot toarce-un greer un gând fin și obscur,
Drept dascāl toacă cariul sub invecchitul mur.

.....
Credința zugrăvește icoanele 'n biserici —
Și 'n sufletu-mi pusese poveștele-i feerici,
Dar de-ale vieții valuri, de al furtunei pas,
Abia conture triste și umbre-au mai rămas.

In van mai caut lumea-mi in obositul creer,
Căci răgușit, tomnatec vrăjește trist un greer;
Pe inima-mi pustie zadarnic măna-mi țiu,
Ea bate ca și cariul incet intr'un sicriu.
Și când gândesc la viața-mi, imi pare că ea cură
Incet repovestită de o străină gură,
Ca și când n'ar fi viața-mi, ca și când n'aș fi fost.
Cine-i acel ce-mi spune povestea pe de rost,
De-mi țin la el urechea și rid de câte-ascult
Ca de dureri străine? Parc'am murit de mult!

RUGĂCIUNEA UNUI DAC

Se când nu era moarte, nimic nemuritor
Nici simburul luminii de viață dătător,
Nu era *azi* nici *măne*, nici *eri* nici totdeauna,
Căci *unul* erau toate, și *totul* era una;
Pe când pământul, ceriul, văzduhul, lumea toată
Erau din rëndul celor, ce n'au fost nici-odată,
Pe-atunci erai Tu singur, încât mă 'ntreb in sine-mi:
Au cine-i zeul, cărui plecăm a noastre inimi?

El singur zeu stătut-a 'nainte d'a fi zcii
Și din noian de ape puteri au dat scănteii,
El zeilor dă suflet și lumii fericire,
El este-al omenirii isvor de mântuire,
Sus inimile voastre! Cântare aduceți-i,
El este moartea morții și învierea vieții!

Și el imi dete ochii să vęd lumina zilei
Și inima-mi umplut-au cu farmecele milei,
In vuetul de vënturi auzit-am a lui mers
Și 'n glas, purtat de cãntec, simții duiosu-i vers,
Și tot pe lâng' acestea cerșesc încă un adaos:
Să 'ngădue intrarea-mi in vecinicul repaos!

Să blesteme pe-ori cine de mine-o avea milă,
Să bine-cuvinteze pe cel ce mă impilă,
S'asculte ori ce gură ce-ar vrea ca să mă ridă,
Puteri să pue 'n brațul, ce-ar sta să mă ucidă,
Ș'acela între oameni devină cel ăntăi,
Ce mi-ar răpi chiar piatra ce-oiu pune-o căpătăi.

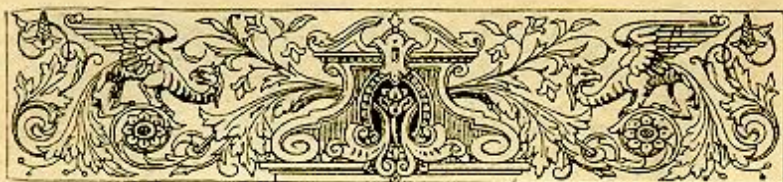
Gonit de toată lumea prin anii mei să trec
Pân' ce-oiu simți că ochiu-mi de lacrimi e sec,
Că 'n ori-ce om din lume un dușman mi se naște,
C'ajung pe mine insu-mi a nu mă mai cunoaște,
Că chinul și durerea simțirea-mi a 'mpetrit'o,
Că pot să-mi blestem mama, pe care am iubit'o
Când ura cea mai crudă mi s'ar părè amor
Poate-oiu uita durerea-mi și voiu putè să mor.

Străin și făr' de lege de voiu muri atunce,
Nevrednicu-mi cadavru in uliță l'arunce,
Ș'acelua, Părinte, să-i dai coroană scumpă,
Ce-o să amuțe căinii, ca inima-mi s'o rumpă,
Iar celui ce cu petre mă va isbi in față
Indură-te stăpâne și dă-i pe veci viață!

Astfel numai, Părinte, eu pot să-ți mulțumesc
Că tu mi-ai dat in lume norocul să trăesc.
Să cer a tale daruri, genunchi și frunte plec,
Spre ură și blăstemuri aș vrea să te induplec,
Să simt că de suflarea-ți suflarea mea se curmă
Și 'n stingerea eternă, dispar fără de urmă!

PE ACEEAȘI ULICIOARĂ

Pe aceeași ulicioară
Bate luna în ferești,
Numai tu de după gratii
Vecinic nu te mai ivești.

Și aceiași pomi în floare
Crengi întind peste zaplaz,
Numai zilele trecute
Nu le fac să fie azi.

Altul este al tău suflet,
Alzii ochii t ei acum,
Numai eu, ramas acelaş
Bat mereu acelaşi drum.

Ah: subţire şi gingaşă
Tu păşei incet, incet,
Dulce imi veneai in umbra
Tăinuitului boschet,

Şi lăsându-te la pieptu-mi
Nu ştiam ce-i pe pământ,
Ne spuneam atât de multe
Făr' a zice un cuv ent.

Sărutări erau respunsul
La 'ntrebări indeosebi
Şi de alte cele 'n lume
N'aveai vreme să intrebi.

Și in farmecul vieți-mi
Nu știam că-i tot aceea
De te razimi de o umbră
Sau de crezi ce-a zis femecea.

Vântul tremură 'n perdele
Astăzi ca și alte dăți,
Numai tu de după ele
Vecinic nu te mai arăți!

DE CĂTE ORI IUBITO.....

De câte ori, iubito, de noi mi-aduc aminte,
Oceanul cel de ghiață mi-apare înainte :
Pe bolta alburie o stea nu se arată,
Departo doară luna cea galbenă — o pată;
Iar peste mii de sloiuri de valuri răpezite
O pasere plutește cu aripi ostenite,
Pe când a ei përeche nainte tot s'a dus
C'un pãlc întreg de paseri, perzându-se 'n apus.

Aruncă pe-a ei urmă priviri suferitoare,
Nici rău nu-i pare-acuma, nici bine nu — ea moare
Visându-se 'ntr'o clipă cu anii inapoi.

.....
Suntem tot mai departe deolaltă amândoi,
Din ce in ce mai singur mă 'ntunec și îngheț,
Când tu te perzi in zarea eternei dimineți.

O REMĂI...

O rătăci, rătăci la mine
«Te iubesc atât de mult,
«Ale tale doruri toate
«Numai eu știu să le-ascult,

«In al umbrei întineric
«Te asemăn unui prinț
«Ce se uit' adânc în ape
«Cu ochi negri și cuminți,

«Și prin vuetul de valuri,
«Prin mișcarea naltei erbi
«Eu te fac s'auzi in taină
«Mersul cărdului de cerbi,

«Eu te vęd răpit de farmec
«Cum ingăni cu glas domol,
«In a apei strălucire,
«Intinzënd piciorul gol.

«Și privind in luna plină
«La văpaia de pe lacuri
«Anii tēi se par ca clipe,
«Clipe dulci se par ca veacuri.»

Astfel zise lin pădurea
Bolți asupra-mi clătinănd,
Șueram l'a a ei chemare
Ș'am eșit in cāmp rizënd.

Astăzi chiar de m'aș întoarce
A 'nțelege n'o mai pot
Unde ești copilărie,
Cu pădurea ta cu tot?

13

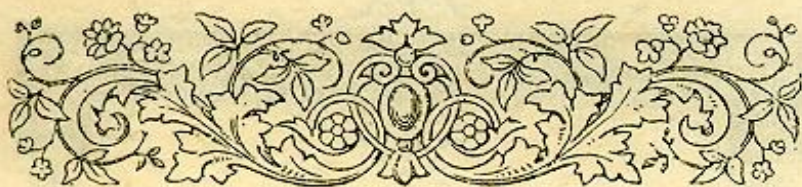

DESPĂRTIRE

Să cer un semn, iubito, spre a nu te mai uita?
Te-aș cere doar pe tine, dar nu mai ești a ta;
Nu floarea veștejită din părul tău bălai,
Căci singura mea rugă-i: uitării să mă dai.

La ce simțirea crudă a stinsului noroc
Să nu se sting'asemeni, ci 'n veci să stea pe loc?
Tot alte unde-i sună aceluiaș părțu;
La ce statornicia părerilor de rău,

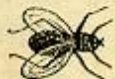
Când prin această lume să trecem ne e scris
Ca visul unei umbre și umbra unui vis?
La ce de-acu 'nainte tu grija mea s'o porți?
La ce să măsurii anii ce sboară peste morți?
Tot una-i dacă astăzi sau mâne o să mor,
Când voiu să-mi piară urma în mintea tuturor,
Când voiu să uiți norocul visat de amândoi.
Trezindu-te, iubito, cu anii înapoi,
Să fie neagră umbra în care-om fi perit
Ca și când nici-odată noi nu ne-am fi găsit,
Ca și când anii mândri de dor ar fi deșerți —
Că te-am iubit atâta putea-vei tu să ierți?
Cu fața spre părete mă lasă prin străini
Să 'nghețe sub pleoape a ochilor lumini,
Și când se va întoarce pământul în pământ,
Au cine o să știe de unde-s, cine sânt?
Cântări tânguitoare prin zidurile reci
Cerși-vor pentru mine repaosul de veci,
Ci eu aș vrea ca unul, venind de mine-aproape,
Să-mi spue al tău nume pe 'nchisele'mi pleoape,
Apoi — de vor — m'arunce în margine de drum...
Tot imi va fi mai bine ca 'n ciasul de acum.

Din zare depărtată răsar'un stol de corbi,
Să 'ntunece tot cerul pe ochii mei cei orbi,
Răsar'o vijelie din margini de pământ,
Dănd pulberea-mi țărinii și inima-mi la vânt.

Ci tu rămăi in floare ca luna lui April,
Cu ochii mari și umezi, cu zimbet de copil,
Din cât ești de copilă se 'ntinerești mereu,
Să nu mă știi pe mine, cum nu m'oiu ști nici eu.

CRĂIASA DIN POVEȘTI

Neguri albe, strălucite
Naște luna argintie,
Ea le scoate peste ape,
Le intinde pe câmpie;

S'adun' flori in șezătoare
De painjen tort să rumpă
Și anină 'n haina nopții
Boabe mari de piatră scumpă.

Lângă lac, pe care norii
Au urzit o umbră fină,
Ruptă de mișcări de valuri
Ca de bulgări de lumină,

Dându-și trestia într'o parte
Stă copila lin plecată,
Trandafiri aruncă roșii
Peste unda fermecată.

Ca să vad'un chip, se uită
Cum aleargă apa 'n cercuri,
Căci vrăjtit de mult e lacul
De-un cuvânt al sfintei Mercuri.

Ca să iasă chipu 'n față,
Trandafiri aruncă tineri,
Căci vrăjiți sunt trandafirii
De-un cuvânt al sfintei Vineri.

Ea se uită. . . . Pėru-i galben,
Fața ei lucesc in lună,
Iar in ochii ei albaștri
Toate basmele s'adună.

O D Ă

(In metru antic)

Nu credeam să 'nvêț a muri vr'odată,
Pururi tănăr, înfășurat în manta-mi,
Ochii mei 'nălțam visători la steaua
Singurătății.

Când de-odată tu răsăriși în cale-mi,
Suferință tu, dureros de dulce.
Păn' în fund băui voluptatea morții
Ne 'ndurătoare.

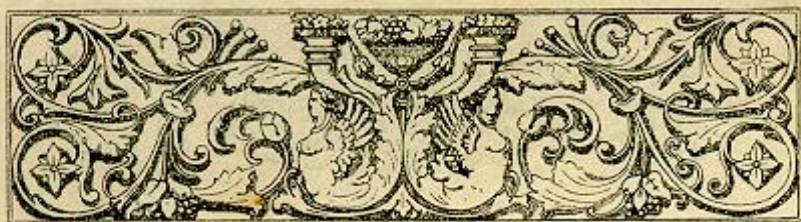

Jalnic ard de viu chinuit ca Nessus,
Or ca Hercul inveninat de haina-i;
Focul meu a'l stinge nu pot cu toate
Apele mării.

De-al meu propriu vis mistuit mă vaiet,
Pe-al meu propriu rug mă topesc in flacări....
Pot să mai re'nviu luminos din el ca
Paserea Phoenix?

Piară-mi ochii turburători din cale,
Vino iar in sin, nepăsare tristă,
Ca să pot muri liniștit, pe mine
Mie redă-mă!

LA MIJLOC DE CODRU DES

(In formă populară)

La mijloc de codru des
Toate păsările ies
Din huceag de aluniș
La voiosul luminiș,
Luminiș de lângă baltă,
Care 'n trestia înaltă
Legănându-se din unde
In adâncu-i se pătrunde

Și de lună și de soare
Și de păsări călătoare,
Și de lună și de stele
Și de sbor de rândunele
Și de chipul dragei mele.

VENERE ȘI MADONA

Ideal perdut în noaptea unei lumi ce nu mai este,
Lume ce gândea în basme și vorbea în poezii,
O! te văd, te aud, te cuget, tânăra și dulce veste
Dintr'un cer cu alte stele, cu alte raiuri, cu alți zei.

Venere, marmură caldă, ochiu de piatră ce scânteie,
Braț molatic ca gândirea unui împărat poet,
Tu ai fost divinizarea frumuseții de femeie,
A femeii, ce și astăzi tot frumoasă o revăd.

Rafael perdut in visuri ca 'ntr'o noapte instelată,
Sufletu 'mbătat de raze și d'eternă primăveri
Te-a văzut și-a visat raiul cu grădini îmbălsămate,
Te-a văzut plutind regină printre ângerii din cer;

Și-a creat pe pânza goală pe Madona Dumnezee
Cu diademă de stele, cu surisul blând, vergin,
Fața pală 'n raze blonde, chip de ânger, dar femeie,
Căci femeia-i prototipul ângerilor din senin.

Astfel eu, perdut in noaptea unei vieți de poezie,
Te-am văzut femeie stearpă fără suflet, fără foc
Și-am făcut din tine-un ânger blând ca ziua de magie,
Când in viața pustiită ride-o rază de noroc.

Am văzut fața ta pală de o bolnavă beție,
Buza ta invinețită de-al corupției mușcat,
Ș-am svêrlit asupra-ți, crudo, vëlul alb de poezie
Și palorei tale raza inocenței eu i-am dat.

Ți-am dat palidele raze ce 'nconjoară cu magie
Fruntea ăngerului-geniu, ăngerului ideal,
Din demon făcut o sfântă, dintr'un chiot simfonie,
Din ochirile-ți murdare ochiu aurorei matinal.

Dar azi vëlul cade, crudo! desmețit din visuri sece
Fruntea mea este trezită de a buzei tale 'ngheț,
Și privesc la tine, demon, și amoru-mi stins și rece
Mă învață cum asupra-ți eu să caut cu dispreț!

Tu imi pari ca o bacantă, ce a luat cu 'nșelăciune
De pe-o frunte de fecioară mirtul verde de martir,
O fecioar'a cărei suflet era sfânt ca rugăciunea,
Pe când inima bacantei e spasmotic lung delir.

O cum Rafael creat-a pe Madona Dumnezee
Cu diadema-i de stele, cu surisul blând, vergin,
Eu făcut-am zeitate dintr'o palidă femeie,
Cu inima stearpă, rece și cu suflet de venin!

145

Plângi copilă? — C'o privire umedă și rugătoare
Poți din nou sdrobî și frânge apostat inima mea?
La picioare-ți cad și'ți caut in ochi negri-adânci ca
marea
Și sărut a tale mîne, și te 'ntreb de poți iertă.

Șterge-ți ochii, nu mai plânge! A fost crudă
'nvinuirea,
A fost crudă și nedreaptă, fără razem, fără fond.
Suflete! de-ai fi chiar demon, tu ești sfântă prin iubire,
Și ador pe acest demon cu ochi mari, cu părul blond.

S O N E T

Jubind in taină am păstrat tăcere,
Gândind că ast-fel o să'ți placă ție,
Căci in priviri ceteam o vecinicie
De-ucigătoare visuri de plăcere.

Dar nu mai pot. A dorului tărie
Cuvinte dă duioaselor mistere,
Vreau să mă 'nec de dulcea 'nvăpăiere
A celui suflet, ce pe al meu știe.

14

Nu vezi că gura-mi arsă e de sete
Și 'n ochii mei se vede 'n friguri chinu-mi,
Copila mea cu lungi și blonde plete?

Cu o suflare recorești suspinu-mi,
C'un zimbet faci gândirea-mi să se 'mbete;
Fă un sfârșit durerii — vin la sinu-mi.

S O N E T

Afară-i toamnă, frunza 'mprăștiată,
Iar vântul svërle 'n geamuri grele picuri;
Și tu citești scrisori din roase plicuri
Și într'un cias gândești la viața toată.

Pierzându-ți timpul tău cu dulci nimicuri,
N'ai vrea ca nime 'n ușa ta să bată;
Dar și mai bine-i, când afară i sloată,
Să stai visând la foc, de somn să picuri.

Și eu astfel mă uit din jeț pe gânduri,
Visez la basmul vechiu al zinei Dochii,
In juru-mi ceața crește rânduri-rânduri;

De odat'aud foșnirea unei rochii,
Un moale pas abia atins de scânduri.....
Iar mâni subțiri și reci mi-acoper ochii.

S O N E T

Sunt ani la mijloc și 'ncă mulți vor trece
Din ciasul sfânt in care ne 'ntâlnirăm,
Dar tot mereu gândesc cum ne iubirăm,
Minune cu ochi mari și mână rece.

O vino iar! Cuvinte dulci inspiră-mi,
Privirea ta asupra mea să plece,
Sub raza ei mă lasă a petrece
Și cânturi nouă smulge tu din lira-mi.

Tu nici nu știi a ta apropiere
Cum inima-mi de-adânc o liniștește,
Ca resărirea stelei în tăcere;

Iar când te vîd zîbind copilărește,
Se stinge-atunci o viață de durere,
Privirea-mi arde, sufletul imi crește.

S O N E T

Când însuși glasul gândurilor tace,
Mă 'ngănă cântul unei dulci evlavii,
Atunci te chem; chemarea-mi asculta-vei?
Din neguri reci plutind te vei desface?

Puterea nopții blând insenina-vei
Cu ochii mari și purtători de pace?
Resai din umbra vremilor incoace
Ca să te vęd venind — ca 'n vis, așa vii!

Cobori incet . . . aproape, mai aproape,
Te pleacă iar zimbînd peste-a mea față,
A ta iubire c'un suspin arat-o,

Cu geana ta m'atinge pe pleope
Să simt fiorii stringerii în brațe,
Pe veci perduto, vecinic adorato!

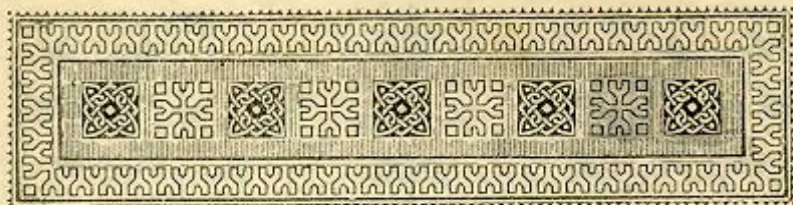

SONET

Țrecut-au anii ca nori lungi pe șesuri
Și nici odată n'or să vie iară,
Căci nu mă 'ncântă azi cum mă mișcară
Povești și doine, ghicitori, eresuri

Ce fruntea-mi de copil o 'nseninară,
Abia 'nțelese, pline de 'nțelesuri.
Cu-a tale umbre azi in van mă 'mpresuri,
O ceas al tainei, asfințit de sară!

Să smulg un sunet din trecutul vieții,
Să fac, o suflet, ca din nou să tremuri?
Cu mâna mea in van pe liră lunec :

Pierdut e totu 'n zarea tinereții
Și mută-i gura dulce-a altor vremuri,
Iar timpul crește 'n urma mea mă 'ntunec!

SONET

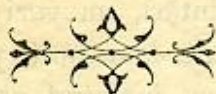
S'a stins viața falnicei Veneții,
N'auzi cântări, nu vezi lumini pe valuri;
Pe scări de marmură, prin vechi portaluri
Pătrunde luna, înălbind păreții.

Okeanos se plânge pe canaluri,
El numa 'n veci e 'n floarea tinereții,
Miresei dulci i-ar da suflarea vieții,
Isbește 'n ziduri vechi, sunând din valuri.

Ca 'n țintirim tăcere e 'n cetate.
Preot rămas din a vechimei zile
San Marc sinistru miezul noștii bate.

Cu glas adănc, cu graiul de Sibile,
Rostește lin in clipe cadențate:
«Nu 'nvie morșii — e 'n zadar copile!»

DORINȚA

Dino 'n codru la isvorul
Care tremură pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund.

Și in brațele-mi intinse
Să alergi, pe piept să-mi caz,
Să-ți desprind din creștet vëlul,
Să-l ridic de pe obraz.

Pe genunchii mei ședè-vei,
Vom fi singuri-singurei,
Iar in păr infiorate
O să-ți cază flori de tei.

Fruntea albă 'n părul galben
Pe-al meu braț incet s'o culci,
Lăsând pradă gurei mele
Ale tale buze dulci

Vom visa un vis ferice,
Ingăna-ne-vor c'un cânt
Singuratece isvoare,
Blănda batere de vânt;

Adormind de armonia
Codrului bătut de gânduri
Flori de teiu de-asupra noastră
Ori să cadă rënduri-rënduri.

Dar poate acolo să fie castele
Cu arcuri de aur zidite din stele,
Cu riuri de foc și cu poduri de-argint,
Cu țermuri de smirnă, cu flori care cânt?

Să treci tu prin ele, o sfântă regină,
Cu păr lung de raze, cu ochi de lumină,
In haină albastră stropită cu aur,
Pe fruntea ta măndră cunună de laur?

O moartea e-un chaos, o mare de stele,
Când viața-i o baltă de vise rebele;
O moartea-i un secul cu son inflorit,
Când viața-i un basmu pustiu și urit. —

Dar poate o! capu-mi pustiu, cu furtune,
Gândurile-mi rele sugrum cele bune.
Când sorii se stâng și când stelele pică,
Imi vine a crede, că toate-s nimică.

Se poate ca bolta de sus să se spargă,
Să cadă nimicul cu noaptea lui largă,
Să vęd cerul negru, că lumile-și cerne
Ca prăzi trecătoare a morții eterne.

Ș'atunci, de a fi astfel... atunci in vecie
Suflarea ta caldă, ea n'o să invie,
Atunci graiu-ți dulce in veci este mut,
Atunci acest ănger n'a fost decât lut.

Și totuși, țerină frumoasă și moartă,
De racla ta razim eu harfa mea spartă
Și moartea ta n'o plâng, ci *mai* fericesc
O rază fugită din chaos lumesc.

Ș'apoi cine știe, de este mai bine
A fi sau a nu fi? dar știe ori-cine,
Că ceea ce nu e, nu simte dureri —
Și multe dureri-s, puține plăceri.

A fi? Nebunie și tristă și goală;
Urechea te minte și ochiul te 'nșală;
Ce-un secol ne zice, ceilalți o deszic —
Decât un vis sarbăd, mai bine nimic.

Ved vise 'ntrupate gonind după vise,
Pân' dau in morminte ce-așteaptă deschise,
Și nu știu gândirea-mi in ce să o sting:
Să rid ca nebunii?, să-i blestem? să-i plâng?

La ce?... Oare totul nu e nebunie?
Au moartea ta, änger, de ce fu să fie?
Au e *sens* in lume?... Tu chip zimbitor
Trăit-ai anume ca astfel să mori?
De e sens intr'asta, e 'ntors și ateu —
Pe palida-ți frunte' nu-i scris Dumnezeu.

Ș'inserează. Nilul doarme și ies stelele din strungă,
Luna 'n mare își aruncă chipul și prin nori le-alungă. —
Cine-a deschis piramida și inuntru a intrat?
Este regele. In haină de-aur roș și pietre scumpe
El intră să vad'acolo tot trecutul. I se rumpe
A lui suflet, când privește peste-a vremurilor vad.

In zadar guvernă regii lumea cu înțelepciune :
Se 'nmulțesc semnele rele, se 'npuțin faptele bune,
In zadar caut al vieții înțeles nedeslegat.
Iese 'n noapte.....ș'a lui umbră lung intins se desfășoară
Pe ale Nilului lungi valuri. Astfel pe-unde de popoară
Umbra gândurilor regii se aruncă 'ntunecat.

Ale piramidei visuri, ale Nilului reci unde,
Ale trestiiilor sunet, ce sub luna ce pătrunde
Par a fi snopuri gigantici de lungi sulite de-argint,
Toat-a apei, a pustiei și a nopții măreție
Se unesc să 'mbrace mândru vechi'-acea împărăție,
Să in vie in deșerturi șir de visuri ce te mint.

Riul sfânt ne povestește cu-ale undelor lui gure
De-a izvorului seu taină, despre vremi apuse, sure ;
Sufletul se 'mbată 'n visuri care-alunecă in sbor,
Palmii risipiți in crânguri aurii de-a lunei rază
'Nalță sveltele lor trunchiuri; noaptea-i clară
luminoasă;
Undele visează spume, cerurile 'nșiră nori.

Și in templele mărețe, colonade 'n marmuri albe,
Noaptea zeii se preumblă in veștmintele lor dalbe
Ș'ale preoților cântec sună 'n harfe de argint;
Și la vântul din pustie, la recoarea nopții brună,
Piramidele din creștet aiurind și jalnic sună,
Și selbatec se plâng regii in giganticul mormânt.

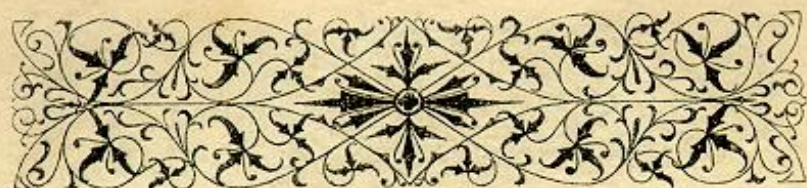
In zidirea cea antică, sus in frunte-i turnul maur,
Magul priivea pe gânduri in oglinda lui de aur,
Unde-a cerului mii stele ca 'ntr'un centru se adun.
El in mic privește-acolo căile lor tănuite
Și cu varga zugrăvește drumurile lor găsite.
Au aflat sămburul lumii, tot ce-i drept, frumos și bun.

Și se poate că, spre răul unei ginți efeminate,
Regilor pătați de crime, preoțimei desfrănate,
Magul, paza resbunării, a cetit semnul întors ;
Ș'atunci vântul ridicat'a tot nisipul din pustiiuri,
Astupând cu el orașe, ca gigantice sicriuri
Unei ginți, ce fără viață 'ngreuia pământul
stors.

Uraganu-acum aleargă pân' ce caii lui îi crapă,
Și în Nil numai deșertul, nisipușul și-l adapă,
Așternându-l peste câmpii cei odată înfloriți.
Memfis, Teba, țara 'ntreagă coperită-i de ruine,
Prin deșert străbat selbatec mari familii beduine
Cu viața lor de basme pe câmpie risipiți.

Dar ș'acum, turburând stele pe-ale Nilului lungi unde,
Noaptea flamingo cel roș apa 'nțet, încet pătrunde,
Ș'acum luna argintește tot Egiptul antic ;
Ș'atunci sufletul visează toat' istoria străveche,
Glasul din trecut străbate l'a prezentului ureche,
Din a valurilor sfadă prorociri se aridic.

Ș'atunci Memfis se înalță, argintos gând al pustiei,
Inchegare măestrită din suflarea vijeliei
Beduini ce stau în lună o minune o privesc,
Povestindu-și basme măndre îmbrăcate 'n flori și stele
De orașul care iese din pustiile de jele ;
Din pământ și de sub mare s'aud sunete ce cresc.

Marea 'n fund clopote are, care sună 'n ori ce noapte ;
Nilu 'n fund grădine are, pomi cu mere de-aur coapte ;
Sub nisipul din pustie cufundat e un popor
Ce cu orașele-i de-odată se trezește și se duce
Sus în curțile din Memfis, unde 'n săli luminează luce ;
Ei petrec în vin și-n chiot ori ce noapte pân' în zor,

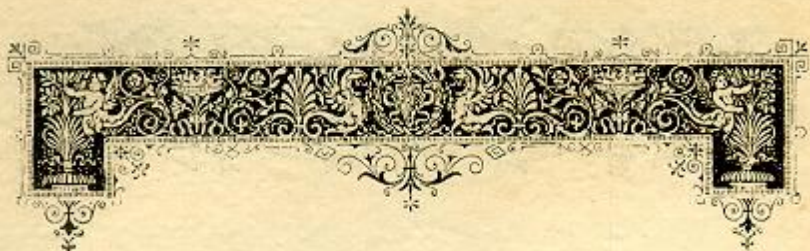
Din a lor treacăt să apuc
Acele dulci cuvinte,
De cari azi abia mi-aduc
Aminte.

Căci astăzi dacă mai ascult
Nimicurile aceste,
Imi pare-o veche de demult
Poveste.

Și dacă luna bate 'n lunci
Și tremură pe lacuri,
Totuși imi pare că de-atunci
Sunt veacuri.

Cu ochii sării cei de 'ntăi
Eu n'o voi mai privi-o,
De-aceea 'n urma mea rămăi.
— Adio!

CE E AMORUL . . .

Ce e amorul? E un lung
Prilej pentru durere;
Căci mii de lacrimi nu'i ajung
Și tot mai multe cere.

De un semn in trecut de la ea
El sufletul ți-l leagă,
Încât să n'o mai poți uita
Viața ta întreagă.

Dar încă de te-așteaptă 'n prag
In umbră de unghere,
De se 'ntâlnește drag cu drag,
Cum inima ta cere :

Dispar și ceruri și pământ
Și pieptul tău se bate,
Și totu-aternă de-un cuvânt,
Șoptit pe jumătate.

Te urmărește săptămâni
Un pas făcut a lene,
O dulce stringere de mâni,
Un tremurat de gene ;

Te urmăresc luminători
Ca soarele și luna
Și peste zi de-atâtea ori
Și noaptea totdeauna.

L A C U L

Țacul codrilor albastru
Nuferi galbeni il incarcă,
Tresărind in cercuri albe
El cutremură o barcă.

Și eu trec de-alung de maluri
Par'c'ascult și par'c'aștept
Ea din trestii să resară
Și să-mi cadă lin pe piept.

Să sărim in luntrea mică,
Ingănați de glas de ape,
Și să scap din mână cărma
Și lopețile să-mi scape;

Să plutim cuprinși de farmec
Sub lumina blândeii lune;
Vântu 'n trestii lin foșnească,
Undoioasa apă sune! —

Dar nu vine, singuratic
In zadar suspin și sufăr
Lângă lacul cel albastru,
Incărcat cu flori de nufăr.

ĂNGER ȘI DEMON

Noaptea 'n Doma intristată prin lumini îngălbenite
A făclielor de ceară, care ard lângă altare —
Pe când bolta 'n fundul Domei stă intunecoasă,
mare
Nepătrunsă de-ochii roșii de pe mucuri 'ostenite.

In biserica pustie lângă arcul in părete
Genunchiată stă pe trepte o copilă, ca un ânger,
Pe-a altarului icoană in de raze roșii frângerii
Palidă și mohorită maica Domnului se vede.

O făclie e infiptă intr'un stălp de peatră sură,
Lucii picături de smoală la pământ cad sfărâind
Și cununi de flori uscate fășciesc amirosind,
Ș'a copilei rugăciune tainic un șoptit murmură.

Cufundat in intuneric, lâng'o cruce mărmurită,
Intr'o umbră neagră, deasă, ca un demon *El* veghiază,
Coatele pe brațul crucii le destinde și le-așază,
Ochii cufundați in capu-i, fruntea tristă și 'ncrețită.

Și bărbia lui s'apasă pe al pietrei umăr rece,
Părul său negru ca noaptea peste-al marmurei braț alb;
Abia candela cea tristă cu reflectul ei ros-alb
Blând o rază mai aruncă ce peste-a lui față trece.

Ea un ânger, ce se roagă — *El* un demon, ce visează;
Ea o inimă de aur — *El* un suflet apostat;
El in umbra lui fatală stă 'ndărătnic răzimat —
La picioarele Madonei tristă, sfântă *Ea* veghează.

Ochii ei cei mari albastri, de blăndețe dulci și moi,
Cu adânc pătrund în ochii lui cei negri furtunoși,
Și pe fața lui cea slabă trece-ușor un nour roș —
Se iubesc — și ce departe sunt deolaltă amândoi!

A venit un rege palid, și coroana sa antică,
Grea de glorie și putere, l'a ei poale-ar fi depus,
Pe-ale tronului covoare* ea piciorul de-ar fi pus
Și în mână-i inșeptată, mână ei îngustă,
mică.

Dară nu — mută rămas-au buzele-i abia deschise,
Mută inima în pieptu-i, mână ei trasă 'ndărăt.
În a sufletului taină ea iubea. Clar și încet
Se ivea fața de demon fecioreștilor ei vise.

Ea-l vedea mișcând poporul cu idei reci, îndrăznețe.
Ce puternic e! gândi ea cu-amoroasă dulce spaimă,
El prezentul îl rescoală cu-a gândirilor lui faimă
Contra tot ce grămădiră veacuri lungi și frunți mărețe.

El ades suit pe-o piatră cu turbare se 'nfăsoară
In stindardul roș și fruntea-i aspră-adâncă, increțită,
Părea ca o noapte neagră de furtune-acoperită,
Ochii fulgerau și vorba-i trezea furia vulgară.

Pe un pat sărac asudă într'o lungă agonie
Tănărul. O lampă 'ntinde limb'avară și subțire
Sfērăind in aer bolnav — nimeni nu-i știe de știre,
Nimeni soarta-i n'o 'mblânzește, nimeni fruntea nu-i
mângăe.

Ah! acele gânduri toate indreptate contra lumii,
Contra legilor ce-s scrise, contra ordinii 'mbrăcate
Cu-a lui D-zeu numire — astăzi toate-s indreptate
Contra inimei murinde — sufletul vor să-i sugrume!

A muri fără speranță! Cine știe-amărăciunea
Ce-i ascunsă 'n aste vorbe? — Să te simți neliber, mic,
Să vezi marele-aspirații că-s reduse la nimic,
Că domnesc in lume rele, căror nu te poți opune,

Că-opunându-te la ele tu viața-ți risipești —
Și când mori, să vezi că 'n lume viețuit-ai *in zadar* :
O astfel de moarte-i iadul. Alte lacrimi, alt amar
Mai crud, nici e cu puțință. *Simți că nimica nu ești.*

Și acele gânduri negre mai nici a murì nu-l lasă :
Cum a intrat el in viață! Cât amor de drept și
bine,

Câtă sinceră frăție adusese el cu sine!
Și resplata? — Amărirea, care sufletu-i apasă.

Dar prin negurile negre, care ochii ăi acopăr,
Se apropie-argintoasă umbra nalt'a unui ânger,
Se așază lin pe patu-i; ochii lui orbiți de plângeri
Ea-i sărută; de pe dênșii negurile se descopăr.....

Este *Ea* — Cu-o mulțumire adâncă, ne mai simțită,
El in ochii ei se uită. Mândră-i de induioșere,
Ceasul ultim ăi impacă toată viața-i de durere.
Ah! șoptește el pe moarte, cine ești găcesc, iubită.

Am voit viața 'ntreagă să pot resculă poporul
Cu gândirile-mi rebele contra cerului deschis —
El n'a vrut ca să condamne pe demon, ci a trimis
Pe un ânger, să mă 'mpace, și 'mpăcarea — e amorul.

FLOARE ALBASTRĂ

Far te-ai cufundat in stele
Și in nori și 'n ceruri nalte?
De nu mai uita incalte,
Sufletul vieței mele.

In zadar riuri in soare
Grămădești 'n a ta gândire
Și câmpiile Asire
Și intunecata mare.

17

Piramidele 'nvechite
Urcă 'n cer vărful lor mare —
Nu căta in depărtare
Fericirea ta, iubite!»

Astfel zise mititica,
Dulce netezindu-mi părul.
Ah! ea spuse adevărul;
Eu am ris, n'am zis nimica.

«Hai in codrul cu verdeață,
Und' isvoare plâng in vale,
Stânca stă să se prăvale
In prăpastia măreață.

Acolo 'n ochi de pădure
Lângă bolta cea senină
Și sub trestia cea lină
Vom ședé in foi de mure.

Și mi-i spune-atunci povești
Și minciuni cu a ta guriță,
Eu pe-un fir de romoniță
Voi cerca de mă iubești.

Și de-a soarelui căldură
Voi fi roșie ca mărul,
Mi-oi desface de-aur părul
Să'ți astup cu dănsul gura.

De mi-i da o sărutare,
Nime 'n lume n'a s'o știe,
Căci va fi sub pălărie —
Ș'apoi cine treabă are!

Când prin crengi s'a fi ivit
Luna 'n noaptea cea de vară,
Mi-i ținè de subsuoară,
Te-oi ținè de după gât.

Pe cărare 'n bolți de frunze
Apucând spre sat in vale,
Ne-om da sărutări de cale
Dulci ca florile ascunse.

Și sosind l'al porții prag,
Vom vorbi 'n intunecime,
Grija noastră n'aib'o nime:
Cui ce-i pasă că 'mi ești drag?»

Inc'o gură — și dispare . . .
Ca un stălp eu stam in lună!
Ce frumoasă, ce nebună
E albastra-mi dulce floare!

.
Și te-ai dus dulce minune,
Ș'a murit iubirea noastră,
Floare-albastră! floare-albastră! . . .
Totuși este trist in lume.

SE BATE MIEZUL NOPTII...

Se bate miezul nopții în clopotul de-aramă
Și somnul, vameș vieții, nu vrea să-mi iee vamă.
Pe căi bătute-adeșea vrea moartea să mă poarte,
S'asemăn între olaltă viață și cu moarte;
Că cumpăna gândiri-mi și azi nu se mai schimbă.
Căci între amândouă stă neclintita limbă.

THE GREAT NORTH

THE GREAT NORTH
THE GREAT NORTH
THE GREAT NORTH
THE GREAT NORTH
THE GREAT NORTH
THE GREAT NORTH
THE GREAT NORTH
THE GREAT NORTH

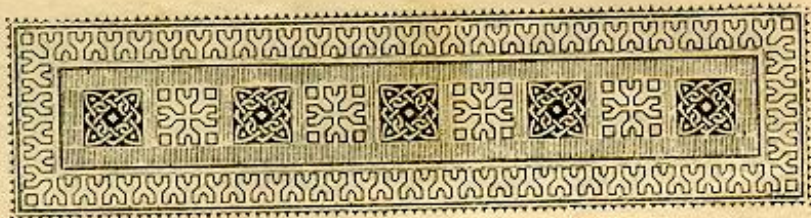

Te duci, ș'am înțeles prea bine,
Să nu mă țin de pasul tău,
Perdută vecinic pentru mine,
Mireasa sufletului meu!

Că te-am zărit e a mea vină,
Și vecinic n'o să mi-o mai iert,
Spăși-voi visul de lumină
Tinzându-mi dreapta în deșert.

Ș'o să 'mi resai ca o icoană
A pururi verginii Marii,
Pe fruntea ta purtând coroană —
Unde te duci? Când o să vii?

to the same place as the
to the same place as the
to the same place as the
to the same place as the

to the same place as the
to the same place as the
to the same place as the
to the same place as the

to the same place as the
to the same place as the
to the same place as the
to the same place as the

O MAMĂ...

O mamă, dulce mamă, din negură de vremi
Pe freametul de frunze la tine tu mă chemi;
Deasupra criptei negre a sfântului mormânt
Se scutură salcămii de toamnă și de vânt,
Se bat încet din ramuri, îngână glasul tău...
Mereu se vor tot bate, tu vei dormi mereu.

Când voi muri, iubito, la creștet să nu-mi plângi ;
Din teiul sfânt și dulce o ramură să frângi,
La capul meu cu grijă tu ramura s'o 'ngropi,
Asupra ei să cadă a ochilor tîi stropi ;
Simți-o-voiu odată umbrind mormântul meu . . .
Mereu va crește umbra-i, eu voiu dormi mereu.

Ear dacă împreună va fi ca să murim,
Să nu ne ducă 'n triste zidiri de țintirim :
Mormântul să ni-l sape la margine de riu,
Ne pună 'n încăperea aceluiaș sicriu,
De-apururea aproape vei fi de sinul meu . . .
Mereu va plînge apa, noi vom dormi mereu.

FĚT-FRUMOS DIN TEI

Blanca, știi că din iubire
«Făr' de lege te-ai născut,
«Am jurat de la 'nceput
«Pe Hristos să 'l iei de mire!»

«Imbrăcându-te 'n veșmentu-i,
«Lepedând viața lumii,
«Vei spăși greșala mumii
«Și de-o crimă tu mă mântui.»

—«Traiul lumii, dragă tată,
«Cine vor, aceia lese 'l,
«Dară sufletul mi-e vesel,
«Tinerেța luminată,

«Danțul, musica, pădurea
«Pe acestea le 'ndrăgii,
«Nu chiliile pustii
«Unde plângi, gândind aiurea!»

—«Știu mai bine ce-ți priește,
«Cum am spus, așa rămâne ;
«Pentru drumul cel de mănă
«De cu azi te pregătește!»

Măna ea la ochi și-o ține,
Toate mințile-și adună,
Să ia lumea 'n cap, nebună,
Par' c'atâta-i mai rămâne.

Calu-i alb, un bun tovarăș,
Înșelat așteapt' afară,
Ea picioru 'l pune 'n scară
Și la codru pleacă earăș.

Sara vine din ariniști,
Cu miroase o imbată,
Cerule stelele-și arată,
Solii dulci ai lungii liniști ;

Dar prin codri ea pătrunde
Lângă teiul vechiu și sfânt,
Ce cu flori pân' în pământ
Un izvor vrăjit ascunde.

Ingănat de glas de ape
Cânt' un corn cu 'nduioșare,
Tot mai tare și mai tare,
Mai aproape, mai aproape ;

13

Ear isvorul, prins de vrajă,
Resărea sunând din valuri ;
Sus in codri de pe dealuri
Luna blândă ține strajă.

Ca din farmec ea tresare
Și, privind uimită 'n lături,
Vede-un ténér chiar alături,
Pe-un cal negru e călare. . . .

Oare ochii ei o mint,
Sau aieva-i, adevéru-i ?
Flori de teiu el are 'n păru-i
Și la șold un corn de-argint.

Ea privi atunci in jos,
Trece mâna pe la tample,
Eară inima-i se ămple
De un farmec dureros.

CU MĂNE ZILELE-ȚI ADAUGI

Cu măne zilele-ți adaugi,
Cu ieri viața ta o scazi,
Și ai cu toate astea 'n față
De-apururi ziua cea de azi.

Când unul trece, altul vine
In astă lume a 'l urmà;
Precum când soarele apune,
El și resare unde-va.

Se pare cum că alte valuri
Cobor mereu pe-acelaș vad,
Se pare cum că-i altă toamnă,
Ci 'n veci aceleași frunze cad.

Naintea nopții noastre ămbă
Crăiasa dulcii dimineți;
Chiar moartea ănsăși e-o părere
Și un visternic de vieți.

Din ori-ce clipă trecătoare
Ăst adevăr îl înțeleg,
Că sprijină vecia 'ntreagă
Și 'nvărte universu 'ntreg.

De aceea sboare anu-acesta
Și se cufunde în trecut,
Tu ai ș'acum comoara 'ntreagă
Ce 'n suflet pururi ai avut.

Cu măne zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scazi,
Având cu toate astea 'n față
De apururi ziua cea de azi.

Priveliștele sclipitoare
Ce 'n repezi șiruri se diștern,
Repausă nestrămutate
Sub raza gândului etern.

DIN VALURILE VREMEI

Din valurile vremei, iubita mea, resai,
Cu brațele de marmur, cu părul lung bălai
Și fața străvezie ca fața albei ceri —
Slăbită e de umbra duioselor dureri!
Cu zimbetul tău dulce tu mângăi ochii mei,
Femeie între stele și stea între femei,
Și întorcându-ți fața spre umărul tău stâng,
În ochii fericirii mă uit pierdut și plâng.

Cum oare din noianul de neguri să te rump,
Să te ridic la pieptu-mi, iubite ânger scump,
Și fața mea in lacrimi pe fața ta s'o plec,
Cu sărutări aprinse suflarea să ți-o 'nec
Și mâna friguroasă s'o încălzesc la sin,
Aproape — mai aproape pe inima 'mi s'o țin.

Dar vai, un chip aieva nu ești astfel de treci,
Și umbra ta se pierde in negurile reci
De mă găsec iar singur cu brațele in jos
In trista amintire a visului frumos!
Zadarnic după umbra ta dulce le intind:
Din valurile vremei nu pot să te cuprind.

POVESTEA CODRULUI

Impărat slăvit e codrul,
Neamuri mii ăi cresc sub poale,
Toate in florind din milă
Codrului, Măriei Sale.

Lună, Soare și Luceferi
El le poartă 'n a lui herb,
Impregiuru-i are dame
Și curteni din neamul cerb.

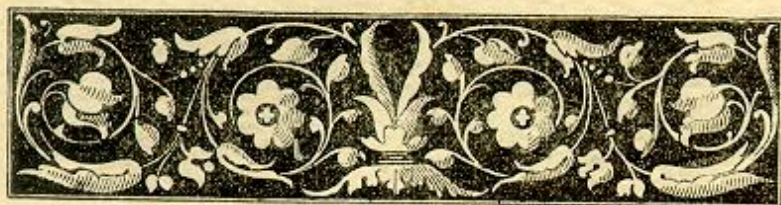

Crainici, iepurii cei repezi,
Purtători ei sunt de vești,
Filomele-i țin orchestrul
Și isvoare spun povești.

Peste flori, ce cresc în umbră,
Lângă ape, pe potici,
Vezi bejanii de albine,
Armii grele de furnici.

Hai și noi la craiul, dragă,
Și să fim din nou copii,
Ca norocul și iubirea
Să ne pară jucării.

Mi-ay părè cum că natura
Toată mintea ei și-a pus,
De cât ori și ce păpușă
Să te facă mai presus.

IMPĚRAT ȘI PROLETAR

Pe bănci de lemn in scunda tavernă mohorită,
Unde pătrunde zioa pintre ferești murdare,
Pe lângă mese lunge stătea posomorită,
Cu fețe 'ntunecoase, o ceată pribegită,
Copii săraci și sceptici ai plebei proletare.

Ah! zise unul, spuneți că-i omul o lumină
Pe lumea astă plină de-amaruri și de chin?
Nici o scântee 'ntr'ensul nu-i candidă și plină,
Murdară este raza-i ca globul cel de tină,
Asupra cărui dănsul domnește pe deplin.

Spuneți-mi ce-i dreptatea? — Cei tari se ingrădire
Cu-averea și mărirea in cercul lor de legi,
Prin bunuri ce furare în veci vezi cum conspiră
Contra celor ce dănșii la lucru-i osendiră
Și le subjugă munca vieții lor intregi.

Unii plini de plăcere petrec a lor viață,
Trec zilele voioase și orele surid;
In cupe vin de ambră; iarna grădini, verdeată;
Vara petreceri, Alpii cu frunțile de ghiață;
Ei fac din noapte ziuă ș'a zilei ochi inchid.

Virtutea pentru dănșii — ea nu există. Ānse
V'o predică, căci trebui să fie brațe tari
A statelor greoaie, cari trebuie 'mpinse,
Și trebuie luptate resboaele aprinse;
Căci voi murind in sânge, ei pot să fie mari.

Și flotele puternice ș'armatele făloase,
Coroanele ce regii le pun pe fruntea lor,
Ș'acele milioane, ce in grămăzi luxoase
Sunt strinse la bogatul, pe cel sărac apasă
Și 's supte din sudoarea prostitului popor.

Religia — o frază de dănşii inventată
Ca cu a ei putere să vĕ aplece 'n jug,
Căci de-ar lipsi din inimi speranţa e resplată,
După ce-amar muncirĕţi, miseri viaţa toată,
Aţi mai purta osĕnda, ca vita de la plug?

Cu umbre, care nu sunt, v'a 'ntunecat vederea
Şi v'a făcut să credeţi ca vĕţi fi resplătiţi ...
Nu! moartea cu viaţa a stins toată plăcerea —
Cel ce in astă lume a dus numai durerea,
Nimic n'are dincolo, căci morţi sunt cei muriţi.

Minciuni şi frase-i totul ce stalele susţine,
Nu-i ordinea firească ce ei a fi susţin.
Averea să le aperi, mărirea ş'a lor bine
Ei braţul tĕu inarmă, ca să loveşti in tine,
Şi pe voi contra voastră la luptă ei vĕ măn.

De ce să fiţi voi sclavii milioanei nefaste,
Voi, ce din munca voastră abia puteţi trăi?
De ce boala şi moartea să fie partea voastră,
Când ei in bogăţia cea splendidă şi vastă
Petrec ca şi in ceruri, n'au timp nici de a muri?

Jg

De ce uitați că 'n voi e număr și putere?
Când vreți, puteți prea lesne pământul să 'mpărțiți.
Nu le mai faceți ziduri unde să 'nchid' avere,
Pe voi unde să 'nchidă, când impinși de durere
Veți crede c'aveți dreptul și voi ca să trăiți.

Ei, ingrădiți de lege, plăcerilor se lasă
Și sucul cel mai dulce pământului i-l sug,
Ei chiamă 'n voluptatea orgiei sgomotoase
De instrumente oarbe a voastre fici frumoase;
Frumsețile-ne tineri bătrânii lor distrug.

Și de 'ntrebați atuncea, vouă ce vă rămâne?
Munca, din care dănșii se 'mbată in plăceri,
Robia viața toată, lacrimi pe o neagră pâne,
Copilelor pătate miseria 'n rușine.
Ei tot și voi nimica; ei cerul, voi dureri!

De lege n'au nevoie — virtutea e ușoară,
Când ai ce-ți trebuiește. . . . Ear legi sunt pentru voi.
Vouă vă pune lege, pedepse vă măsoră,
Când mâna v'o intindeți la bunuri zimbitoare,
Căci nu-i iertat nici brațul teribilei nevoi.

Sdrobiți orânduiala cea crudă și nedreaptă
Ce lumea o imparte în mizeri și bogați.
Atunci când după moarte resplată nu v'așteaptă,
Faceți ca 'n astă lume să aibă parte dreaptă,
Egală fie care, și să trăim ca frați!

Sfărmați statuea goală a Venerei antice,
Ardeți acele pânze cu corpuri de ninsori!
Ele stărnesc în suflet idea neferice
A perfecției umane și ele fac să pice
În ghiarele uzurei copile din popor!

Sfărmați tot ce ațîță inima lor bolnavă,
Sfărmați palate, temple, ce crimele ascund,
Svêrliți statui de tirani, în foc să curgă lavă,
Să spele de pe pietre până și urma sclavă
Celor ce le urmează pân' la al lumii fund!

Sfărmați tot ce arată mândrie și avere,
O! desbrăcați viața de haina-i de granit,
De purpură, de aur, de lacrimi, de urit,
Să fie un vis numai, să fie o părere
Ce făr' de patimi trece în timpul nesfirșit.

Zidiți din dărmături gigantice piramide
Ca un *memento mori* pe al istoriei plan —
Aceasta este arta ce sufletu-ți deschide
Naintea vecinicii; nu corpul gol ce ride
Cu mutra de vëndută, cu ochiu vil și viclean.

O! aduceți potopul, destul voi așteptați
Ca să vedeți ce bine prin bine o să eas' —
Nimic! Locul hienei il luă cel vorbăreț,
Locul cruzimii vechie cel lin și pismătăreț.
Formele se schimbară, dar reul a ramas.

Atunci vă veți întoarce la vremile aurite
Ce mitele albastre ne le șoptesc ades;
Plăcerile egale egal vor fi 'mpărțite,
Chiar moartea când va stinge lampa vieții finite,
Vi s'a părè un ânger cu părul blond și des.

Atunci veți muri lesne fără de amor și grijă,
Feciori or trăi 'n lume cum voi ați viețuit,
Chiar clopotul n'a plânge cu limba lui de spijă
Pentru acel de care norocul avu grijă;
Nimeni de-a plânge n'are: el traiul și-a trăit.

Și boale ce miseria ș'averea nefirească
Le nasc in oameni, toate cu 'ncetul s'or topi,
Va crește tot ce 'n lume este menit să crească,
Va bea pân' in fund cupa pân' va vrea s'o sdrobească,
Căci va muri când nu va avè la ce trăi.

Pe malurile Seinei in faeton de gală
Cesarul trece palid, in gânduri adăncit;
Al undelor greu vuet, vuirea in granit
A sute d'echipajuri, gândirea-i n'o inșală;
Poporul lui îl face tăcut și umilit.

Zimbirea lui deșteaptă, adăncă și tăcută,
Privirea-i ce citește in suflete omenești
Și mâna-i care poartă destinele lumesti,
Cea grupă sdrențuită in cale-i o salută.
Mărirea-i e in taină legată de acești.

Convins ca voi el este 'n nălțimea-i solitară
Lipsită de iubire, cumcă principiul rău,
Nedreptul și minciuna al lumii duce frâu,
Istoria umană in veci se desfășoară,
Povestea-i a ciocanului ce cade pe ilău.

Și el — el vèrful mândru al celor ce apasă,
Salută 'n a lui cale pe-apărătorul mut.
De ați lipsi din lume, voi cauza 'ntunecoasă
De resturnări mărețe — mărirea-i radioasă —
Cesarul, chiar Cesarul de mult ar fi căzut.

Cu ale voastre umbre nimica crezătoare,
Cu zimbetu-vă rece, de milă părăsit,
Cu mintea de dreptate și bine rizătoare,
Cu umbra voastră numai, puteri ingrozitoare,
La jugu-i el silește pe cei, ce l'au urit.

Parisul arde 'n valuri, furtuna 'n el se scaldă,
Turnuri ca faclă negre trăsesc arzând in vânt —
Prin limbile de flăcări, ce 'n valuri se frământ,
Răcnete, vuet de-arme pătrund marea cea caldă,
Evul e un cadavru — Paris al lui mormânt.

Pe stradele 'ncrușite de flăcări orbitoare,
Suiți pe baricade de bulgări de granit,
Se mișc batalioane a plebei proletare
Cu cumșe frigiene și arme lucitoare,
Și clopote de-alarmă resună răgușit.

Ca marmura de albe, ca ea nepăsătoare
Prin aerul cel roșu femeii trec cu-arme 'n braț
Cu păr bogat și negru ce pe-umeri se coboară
Și sinii lor acopăr — e ură și turbare
In ochii lor cei negri, adânci și desperați.

O! luptă-te 'nvălită in pletele-ți bogate,
Eroic este astăzi copilul cel pierdut!
Căci flamura cea roșă cu umbra-i de dreptate
Sfințește-a ta viață de tină și păcate.
Nu! nu ești tu de vină, ci cei ce te-au vândut!

Scantee marea lină, și placele ei sure
Se mișc una pe alta ca pături de cristal;
Prin lunce prăvălite, din tainica pădure
Apare luna mare câmpiilor azure;
Umplându-le cu ochiul ei mândru, triumfal.

Pe undele incete își mișcă legămate
Corăbii invecchite scheletele de lemn;
Trecând incet ca umbre, țin pânzele umflate
In fața lunei care prin ele atunci străbate,
Și 'n roată de foc galbăn stă față-i ca un semn.

Pe maluri sdrumicate de aiurirea mării
Cesaru 'ncă veghiază la trunchiul plecat
Al salciei pletoase, și 'ntinse-a apei arii
In cercuri fulgerânde se pleacă lin suflării
A zefirului noapții și sună cadentat.

Ți pare, că prin aer in noaptea instelată
Călcând pe vârf de codri, pe-a apelor mării
Trecea cu barba albă — pe fruntea 'ntunecată
Cununa cea de pae ți atârna uscată —

Moșneagul rege Lear.

Uimit privea Cesarul la umbra cea din nouri,
Prin creța-i cărei stele lin tremurând transpar.
I se deschide 'n minte tot sensul din tablouri
A vieții sclipitoare; a popoarelor ecouri
Par glasuri ce imbracă o lume de amar:

«In ori ce om o lume își face încercarea,
Bătrânul Demiurgos se opintește 'n van,
In ori ce minte lumea își pune întrebarea
Din nou: de unde vine și unde merge? Floarea
Dorințelor obscure sădite in noian.

Al lumi 'ntregul simbur, dorința-i și mărirea,
In inima ori cărui i-ascuns și trăitor,
Svêrlire hazardată, cum pomu 'n inflorire
In ori ce floare 'ncearcă intregă a sa fire,
Ci 'n calea de-a da roade cele mai multe mor.

Astfel umana roadă in calea ei inghiață,
Se petrifică unul în sclav altu 'mpêrat,
Acoperind cu noime sêrmana lui viață
Și arătând la soare-a miseriei lui față —
Față, căci înțelesul i-acelaș la toți dat.

In veci aceleași doruri mascate cu-altă haină
Și 'n toată omenirea in veci acelaș om ;
In multe forme-apare a vieții crudă taină,
Pe toți ea ăi inșală, la nime se distaină,
Dorinți nemărginite plantând intr'un atom.

Când știi că visu-acesta cu moarte se sfirșește,
Că 'n urmă-ți rămân toate astfel cum sunt, de dregi
Ori-cât ai drege 'n lume, atunci te obosește
Eterna alergare ș'un gând te ademenește:
Că vis al morți-eterne e viața lumi 'ntregi.

PÊ LĂNGĂ PLOPII FĂRĂ SOȚ ...

Se lângă plopii fără soț
Adesea am trecut ;
Mă cunoșteau vecinii toți,
Tu nu m'ai cunoscut.

La geamul teu ce strălucea,
Privii atât de des :
O lume toată 'nțelegea,
Tu nu m'ai înțeles.

De câte ori am așteptat
O șoaptă de respuns !
O zi din viață să 'mi fi dat,
O zi mi-era de-ajuns ;

O oară să fi fost amici,
Să ne iubim cu dor,
S'ascult de glasul gurii mici —
O oară, și să mor.

Dându-mi din ochiul tău senin
O rază din adins,
In calea timpilor ce vin
O stea s'ar fi aprins ;

Ai fi trăit in veci de veci
Și rënduri de vieți,
Cu ale tale brațe reci
Inmărmureai măreț,

Un chip de-apururi adorat,
Cum nu mai au perechi
Acele zine ce străbat
Din timpurile vechi!

Căci te iubeam cu ochi păgăni
Și plini de suferinți,
Ce mi-i lăsară din bătrâni
Părinții din părinți.

Azi nici măcar imi pare rău
Că trec cu mult mai rar,
Că cu tristeță capul tău
Se 'ntoarce in zadar.

Căci azi le semeni tuturor
La umbriet și la port,
Și te privesc nepăsător
C'un rece ochiu de mort.

Tu trebuia să te cuprinzi
De acel farmec sfânt
Și noaptea candelă s'aprinzi
Iubirii pe pământ.

G L O S S Ă

*V*reamea trece, vremea vine,
Toate 's vechi și noue toate;
Ce e rău și ce e bine
Tu te 'ntreabă și socoate.
Nu spera și nu ai teamă:
Ce e val, ca valul trece;
De te 'ndeamnă, de te chiamă,
Tu rămâi la toate rece.

Multe trec pe dinainte,
In auz ne sună multe;
Cine ține toate minte
Și ar sta să le asculte?
Tu așază-te de-o parte,
Regăsindu-te pe tine,
Când cu sgomote deșarte
Vremea trece, vremea vine.

Nici incline a ei limbă ·
Recea cumpăn' a gândirii
In spre clipa ce se schimbă
Pentru masca fericirii,
Ce din moartea ei se naște
Și o clipă ține poate:
Pentru cine o cunoaște,
Toate-s vechi și nouă toate.

Privitor ca la teatru
Tu in lume să te 'nchipui:
Joace unul și pe patru,
Totuși tu ghici-vei chipu-i

Și de plânge, de se ceartă,
Tu în colț petreci în tine
Și 'nțelegi din a lor artă,
Ce e rău și ce e bine.

Viitorul și trecutul
Sunt a filei două fețe,
Vede 'n capăt începutul
Cine știe să le 'nvețe.
Tot ce-a fost ori o să fie
În prezent le-avem pe toate,
Dar de a lor zădărnici
Te întrebă și socoate.

Căci aceloraș mijloace
Să supun câte există,
Și de mii de ani încoace
Lumea-i veselă și tristă;
Alte maști, aceeași piesă,
Alte guri aceeași gamă,
Amăgit atât de-adese
Nu spera și nu ai teamă.

116

Nu spera când vezi mizerii
La isbândă făcând punte,
Te-or întrece nătărăii
De ai fi cu stea în frunte.
Teamă n'ai; căta-vor iarăși
Între dênșii să se plece;
Nu te prinde lor tovarăș:
Ce e val, ca valul trece.

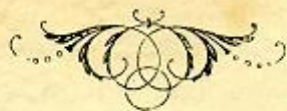
Cu un cântec de sirenă
Lumea 'ntinde lucii mreje;
Ca să schimbe-actori 'n scenă,
Te momește în vârtej.
Tu pe-alături te strecoară;
Nu băga nici chiar de seamă,
Din cărarea ta afară
De te 'ndeamnă, de te chiamă.

De te-ating, să ferii în lături,
De hulesc, să taci din gură.
Ce mai vrei cu a tale sfaturi,
Dacă știi a lor măsură?

Zică toți ce vor să zică,
Trecă 'n lume cine-o trece :
Ca să nu 'ndrăgești nimică,
Tu rămăi la toate rece.

*Tu rămăi la toate rece,
De te 'ndeamnă, de te chiamă ;
Ce e val, ca valul trece,
Nu spera și nu ai teamă.
Te întreabă și socoate,
Ce e rău și ce e bine ;
Toate 's vechi și nouă toate :
Vremea trece, vremea vine.*

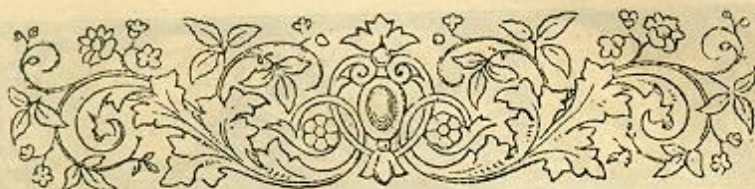

S'A DUS AMORUL.

S'a dus amorul, un amic
Supus amëndurora ;
Deci cânturilor mele zic
Adio tuturora.

Uitarea le inchide 'n scrin
Cu mâna ei cea rece,
Și nici pe buze nu-mi mai vin
Și nici prin gând mi-or trece.

Atăta murmur de isvor,
Atăt senin de stele
Și un atât de trist amor
Am îngropat în ele!

Din ce noian îndepărtat
Au resărit în mine!
Cu câte lacrimi le-am udat,
Iubito, pentru tine!

Cum străbătea atât de greu
Din jalea mea adâncă!
Și cât de mult îmi pare rău,
Că nu mai sufer încă,

Că nu mai vrei să te arăți,
Lumină de 'ndeparte,
Cu ochii tei întunecați,
Renăscători din moarte!

Și cu acel smerit suris,
Cu acea blândă față,
Să faci din viața mea un vis,
Din visul meu o viață!

Să mi să pară cum-că crești,
De cum resare luna,
In umbra dulcilor povești
Din nopti o mie una!

Era un vis misterios
Și blând din cale-afară,
Și prea era de tot frumos,
De-a trebuit să piară.

Prea mult un ânger mi-ai părut
Și prea puțin femeie,
Ca fericirea ce am avut
Să fi putut să stee.

Prea ne pierdurăm tu și eu
In al ei farmec poate,
Prea am uitat pe Dumnezeu,
Precum uitarăm toate.

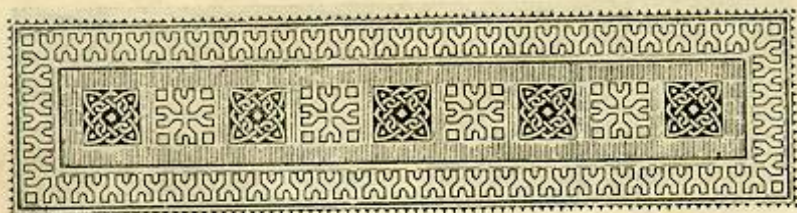
Și poate că nici este loc
Pe-o lume de mizerii
Pentr' un atât de sfânt noroc,
Străbătător durerii.

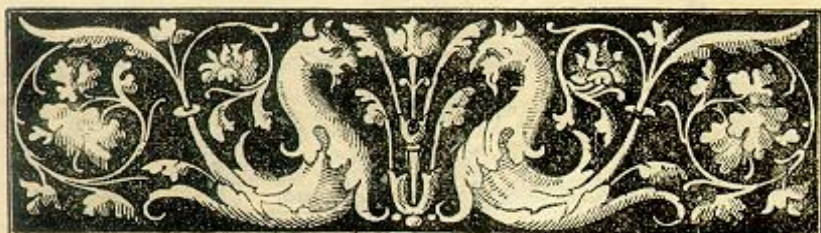
DEPARTE SUNT DE TINE

Departe sunt de tine și singur lângă foc
Petrec în minte viața-mi lipsită de noroc.
Optzeci de ani îmi pare în lume c'am trăit,
Că sunt bătrân ca iarna, că tu vei fi murit.
Aducerile aminte pe suflet cad în picuri,
Redeșteptând în față-mi trecutele nimicuri;
Cu degetele-i vântul lovește în ferăști,
Se toarce 'n gându-mi firul duioaselor povești,

Ș'atuncea dinainte-mi prin ceață par' că treci,
Cu ochii mari in lacrimi, cu mâni subțiri și reci,
Cu brațele-amëndouă de gâtul meu te-anini
Și par' c'ai vrè a 'mi spune ceva, apoi suspini.
Eu string la piept averea-mi de-amor, de frumuseți,
In sărutări unim noi sermanele vieți
O! glasul amintirii remăe pururi mut,
Să uit pe veci norocul ce-o clipă l'am avut,
Să uit, cum dup'o clipă din brațele-mi te-ai smuls. . . .
Voi fi bătrân și singur, vei fi murit de mult!

FREAMËT DE CODRU

Trăsărind scântee lacul
Și se leagănă sub soare ;
Eu, privindu'l din pădure,
Las aleanul să mă fure
Și ascult de la răcoare
Pitpalacul.

Din isvoare și din gârle
Apa sună somnoroasă ;
Unde soarele pătrunde
Printre ramuri a ei unde,
Ea in valuri sperioasă
Se asvêrle.

Cucul cântă, mierle, presuri ;
Cine știe să le-asculte ?
Ale păsărilor neamuri
Ciripesc pitite in ramuri
Și vorbesc cu atât de multe
Înțelesuri !

Cucu 'ntreabă : « Unde-i sora
« Viselor noastre de vară ?
« Mlădioasă și iubită,
« Cu privirea ostenită,
« Ca o zină să resară
« Tuturora. »

Teiul vechiu un ram intins-a
Ea să poată să 'l indoaie,
Ramul tēnēr vēnt să 'și dea
Și de brațe 'n sus s'o iee,
Eară florile să ploae
Peste dēnsa.

Se intrebă trist isvorul:
«Unde mi-i crăiasa oare?
«Pērul moale despletindu-și,
«Fața 'n apa mea privindu-și,
«Să m'atingă visătoare
«Cu piciorul.»

Am răspuns: «Pădure dragă,
«Ea nu vine, nu mai vine!
«Singuri voi stejari rămăneți
«De visați la ochii vineți,
«Ce luciră pentru mine
«Vara 'ntreagă.»

Ce frumos era in crânguri,
Când cu ea m'am prins tovarăș!
O poveste incântată,
Care azi e 'ntunecată
De-unde ești, revino iarăș,
Să fim singuri!

DE-ORI TRECE ANII

De-ori trece anii cum trecură,
Ea tot mai mult im va plăcè,
Pentru că 'n toat' a-ei făptură
E un «nu știu cum» ș'un «nu știu ce.»

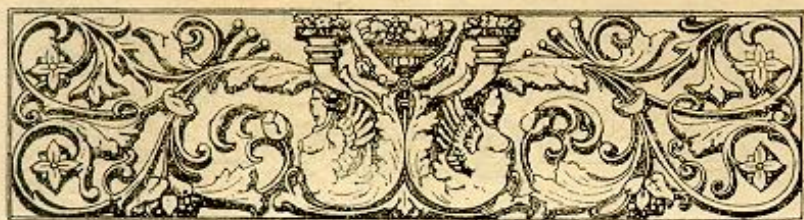
M'au fermecat cu v'o scântee
Din clipa 'n care ne vëzum?
De și nu e de căt femee,
E totuși altfel, nu știu cum.

De aceea, una-mi este mie
De-ar vorbi, de-ar tăcè;
Dac' al ei glas e armonie,
È și 'n tăcere nu știu ce.

Astfel robit de-aceeași jale
Petrec mereu acelaș drum
In taina farmecelor sale
È un «nu știu ce» ș'un «nu știu cum.»

TE DUCI

Te duci, și ani de suferință
N'or să te văză ochi-mi triști,
Inamorați de-a ta ființă,
De cum zimbești, de cum te miști.

Și nu e blând ca o poveste
Amorul meu cel dureros,
Un demon sufletul teu este
Cu chip de marmură frumos.

In rață farmecul palorii
Și ochi ce scântee de vii,
Sunt umezi, infiorătorii,
De lingușiri, de viclenii.

Când mă atingi, eu mă cutremur,
Tresar la pasul teu când treci,
De-al genei tale gingaș tremur
Atărnă viața mea pe veci.

Te duci, și rău n'o să 'mi mai pară
De acum de ziua cea de ieri,
Că nu am fost victimă iară
Neinduratelor dureri,

C'auzu-mi n'o să 'l mai intuneci
Cu-a gurii dulci suflări ferbinți,
Pe frunte-mi mână n'o s'o luneci
Ca să mai faci să-mi ies din minți.

Puteam numiri defăimătoare
In gândul meu să 'ți iscodesc,
Și te uram cu 'nverșunare,
Te blăstemam — căci te iubesc.

De-acum nici asta nu-mi rămâne
Și n'o să am ce blăstema,
Ca azi va fi ziua de mâne,
Ca mâni toți anii s'or urma —

O toamnă, care întârzie
Pe-un istovit și trist isvor;
De asupra-i frunzele pustie —
A mele visuri, care mor.

Viața-mi pare o nebunie
Sfârșită făr' a fi 'nceput,
In toată neagra vecinicie
O clipă 'n brațe te-am ținut.

De atunci, pornind a lui aripe,
S'a dus pe veci norocul meu ;
Redă-mi comoara unei clipe
Cu ani de părere de rău !

PESTE VĚRFURI

Este vĚrfuri trece luna,
Codru 'și bate frunza lin,
Dintre ramuri de arin
Melancolic cornul sună.

Mai departe, mai departe,
Mai incet, tot mai incet,
Sufletu'mi nemăngăiet
Inducind cu dor de moarte.

De ce taci, când fermecată
Inima'mi spre tine 'ntorn? —
Mai suna-vei, dulce corn,
Pentru mine vre odată?

SOMNOROASE PĂȘERELE

Somnoroase păsărele
Pe la cuiburi se adună,
Se ascund în rămurele —
Noapte bună!

Doar doar isvoarele suspină,
Pe când codrul negru tace;
Dorm și florile 'n grădină —
Dormi în pace!

Trece lebedă pe apă
Între trestii să se culce —
Fie-ți ângerii aproape,
Somnul dulce!

Peste-a nopții feerie
Se ridică mândra lună,
Totu-i vis și armonie —
Noapte bună!

R E V E D E R E

(In formă populară)

Codrule, codruțule,
Ce mai faci drăguțule?
Că de când nu ne-am văzut,
Multă vreme a trecut,
Și de când m'am depărtat,
Multă lume am ămblat.

— Ia eu fac ce fac de mult:
Iarna viscolu 'l ascult
Crengile-mi rupându-le,
Apele-astupându-le,
Troenind cărările
Și gonind cântările.

Și mai fac ce fac de mult :
Vara doina mi-o ascult ;
Pe cărarea spre isvor
Ce le-am dat-o tuturor,
Umplându-și coșeile
Mi-or cânta femeile.

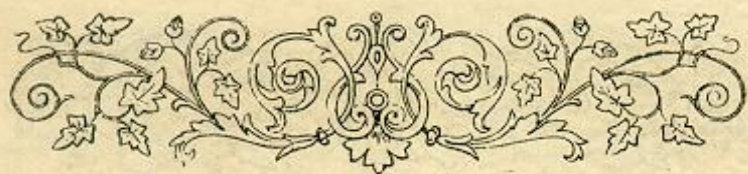
Codrule cu riuri line,
Vremea trece, vremea vine :
Tu din tînăr precum ești
Tot mereu intinerești.

— Ce mi-i vremea, când de veacuri
Stele-mi scântee pe lacuri,
Că de-i vremea rea sau bună,
Ventu-mi bate, frunza-mi sună,
Și de-i vremea bună, rea,
Mie-mi curge Dunărea.
Numai omu-i schimbător,
Pe pământ rătăcitor,

Ear noi locului ne ținem,
Cum am fost așa rămănem :
Marea și cu riurile,
Lumea cu pustiurile,
Luna și cu soarele,
Codrul cu isvoarele.

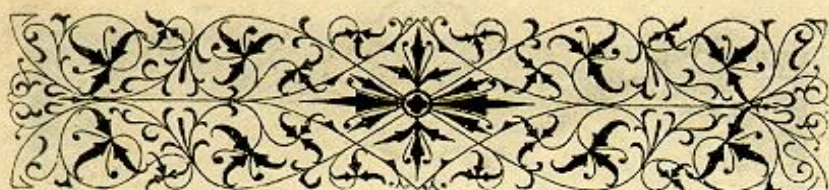

CĂND AMINTIRILE

Când amintirile 'n trecut
Incearcă să mă cheme,
Pe drumul lung și cunoscut
Mai trec din vreme 'n vreme.

De-asupra casei tale ies
Și azi aceleași stele,
Ce-au luminat atât de des
Induioșării mele.

Și peste arbori resfirați
Resare blânda lună,
Ce ne găsea imbrățoșați,
Șoptindu-ne 'mpreună.

A noastre inimi își jurau
Credință pe toți vecii,
Când pe cărări se scuturau
De floare liliicii.

Putut-au oare atâta dor
In noapte să se stingă,
Când valurile de isvor
N'au incetat să plângă,

Când luna trece prin stejari
Urmând mereu in cale-și,
Când ochii tăi tot încă mari
Se uită dulci și galeși?

D O I N Ă

De la Nistru pân' la Tissa
Tot Românul plânsu-mi-s'a,
Că nu mai poate străbate
De-atăta străinătate.
Din Hotin și pân' la Mare
Vin Muscalii de-a călare,
De la Mare la Hotin
Mereu calea ne-o așin;

Din Boian la Vatra-Dornii
Au umplut omida cornii,
Și străinul te tot paște
De nu te mai poți cunoaște.
Sus la munte, jos pe vale
Și-au făcut dușmanii cale,
Din Satmar pân' in Săcele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet Român săracul!
Indărăt tot dă ca racul,
Nici ăi merge, nici se 'ndeamnă,
Nici ăi este toamna toamnă,
Nici e vara vara lui,
Și-i străin in țara lui.
De la Turnu 'n Dorohoi
Curg dușmanii in puhoi
Și s'așează pe la noi;
Toate cântecele pier,
Sboară păsările toate
De neagra străinătate;
Numai umbra spinului
La ușa creștinului.

Iși desbracă țara sinul,
Codrul — frate cu Românul —
De săcure se tot pleacă
Și isvoarele Ți seacă —
Sărac în țară săracă!

Cine-au îndrăgit străinii,
Mănca-i-ar inima câinii,
Mănca-i-ar casa pustia,
Și neamul nemernicia!

Synecdoche

Stefane Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Las' Archimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinților
În sama părinților,
Clopotele să le tragă
Zioa 'ntreagă, noaptea 'ntreagă,
Doar s'a 'ndura Dumnezeu,
Ca să 'ți mântui neamul tău!

Spontane

1/12

Tu te 'nalță din mormânt,
Să te aud din corn sunând
Și Moldova adunând,
De-i suna din corn odată,
Ai s'aduni Moldova toată,
De-i suna de două ori,
Iți vin codri 'n ajutor,
De-i suna a treia oară
Toți dușmanii or să piară
Din hotarē in hotarē —
Indrăgi-i-ar ciorile
Și spânzurătorile!

MAI AM UN SINGUR DOR

Mai am un singur dor:
In liniştea sării
Să mă lăsaţi să mor
La margina mării;
Să-mi fie somnul lin
Şi codrul aproape,
Pe 'ntinsele ape
Să am un cer senin.
Nu 'mi trebuie flămuri,
Nu voiu sicriu bogat,
Ci-mi impletiţi un pat
Din tinere ramuri.

f

Și nime 'n urma mea
Nu 'mi plângă la creștet ;
Doar toamna glas să dea
Frunzișului veșted.
Pe când cu sgomot cad
Isvoarele 'ntr'una,
Alunece luna
Prin vârfuri lungi de brad.
Pătrunză talanga
Al sării rece vânt ;
De-asupra-mi teiul sfânt
Să-și scuture creanga.

Cum n'oiu mai fi pribeag
De-atunci înainte,
M'or troeni cu drag
Aduceri aminte ;
Luceferi ce resar
Din umbră de cetini,
Fiindu-mi prietini,
O să 'mi zimbească iar.

Va geme de patemi
Al mării aspru cănt
Ci eu voiu fi pământ
In singurătate-mi.

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF COMPARATIVE ZOOLOGY
AT HARVARD UNIVERSITY

VARIANTA ACELEEAȘI POESII

De-oIU adormi curënd
In noaptea uitării,
Să mă duceți tăcënd
La marginea mării.

Nu voiu sicriu bogat,
Făclie și flamuri,
Ci-mi implețiți un pat
Din tinere ramuri.

Să 'mi fie somnul lin
Și codrul aproape,
Lucească un cer senin
Eternelor ape,

Care 'n dureri adânci
Se 'nalță la maluri,
S'ar atârna de stânci
Cu brațe de valuri,

Se 'nalță, dar recad
Și murmură 'ntr'una,
Când pe păduri de brad
Alunecă luna.

Și nime 'n urma mea
Nu 'mi plângă la creștet,
Doar moartea glas să dea
Frunzișului veșted.

Să treacă lin prin vânt
A tot știutoarea,
De-asupra-mi teiul sfânt
Să 'și scuture floarea.

Cum n'oiu mai fi pribeag
De atunci înainte,
M'or troeni cu drag
Aduceri aminte,

Ce n'or ști că privesc
O lume de patemi,
Pe când liane cresc
Pe singurătate-mi.

ALTĂ VARIANTĂ

Nu voiu mormânt bogat,
Cântare și flamuri,
Ci-mi implețiți un pat
Din tinere ramuri;
Și nime 'n urma mea
Nu-mi plângă la creștet,
Frunzișului veșted
Doar vântul glas să-i dea.
In liniștea serii
Să mă 'ngropați, pe când
Trec stoluri sburând
La marginea mării.

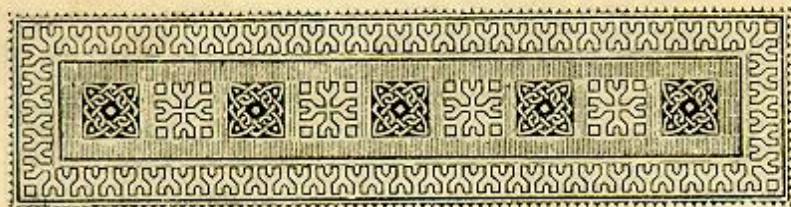
Să 'mi fie somnul lin
 Și codrul aproape ;
Lucească cer senin
 Eternelor ape,
Căci din văi adânci
 Se 'nalță la maluri,
 Cu brațe de valuri
S'ar atărnă de stânci
 Și murmură 'ntruna,
Când spumegând recad ;
Iar pe păduri de brad
 Alunecă luna.

Reverse dulci scânteii
 A tot știutoarea,
De-asupra-mi crengi de tei
 Să-și scuture floarea.
Ne mai fiind pribeag
 De-atunci înainte,
 Aduceri aminte
M'or coperi cu drag

Și stinsele patemi
Le-or troeni căzënd,
Uitarea intinzënd
Pe singuritate-mi.

St. Michael's
Lancaster
Lancaster
Lancaster

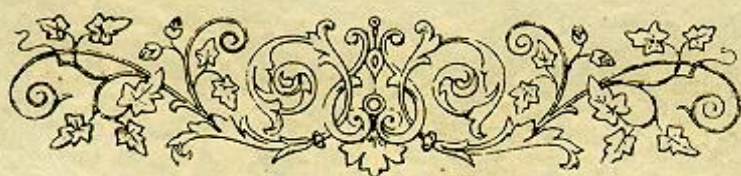

ALTĂ VARIANTĂ

Far când voiu fi pământ,
In liniștea sării
Săpați-mi un mormânt
La marginea mării.

Nu voiu sicriu bogat,
Podoabe și flamuri,
Ci-mi implețiți un pat
Din veștede ramuri.

Să-mi fie somnul lin
Și codrul aproape,
Să am un cer senin
Pe-adâncele ape.

S'aud cum blânde cad
Isvoarele 'ntruna,
Prin vârfuri lungi de brad
Alunece luna.

S'aud pe valuri vânt,
Din munte talanga,
De-asupra-mi teiul sfânt
Să-și scuture creanga.

Și cum n'oiu suferi
De atunci 'nainte,
Cu flori m'or troeni
Aduceri aminte.

Și cum va încetă
Al inimei sbucium,
Ce dulce-mi va sună
Cântarea de bucium !

Vor arde 'n preajma mea
Luminele 'n dealuri,
Isbind s'or frământă
Eternele valuri.

Și nime 'n urma mea
Nu 'mi plângă la creștet,
Ci codrul vânt să dea
Frunzișului veșted.

Luceferii de foc
Privi-or din cetini
Mormânt făr' de noroc
Și fără prietini.

EPIGONII

Când privesc zilele de aur a scripturelor române,
Mă cufund ca într'o mare de visări dulci și senine,
Și in jur par' că-mi colindă dulci și măndre primăveri,
Sau vęd nopți, ce 'ntind deasupra 'mi oceanele de stele,
Zile cu trei sori in frunte, verzi dumbrăvi cu filomele,
Cu isvoare-ale gândirei și cu riuri de cântări.

Ved poeți, ce-au scris o limbă ca un fagure de miere;
Cichindeal gură de-aur, *Mumulean* glas cu durere,
Prale firea cea intoarsă, *Daniil* cel trist și mic,
Văcărescu cântând dulce a iubirei primăvară,
Cantemir croind la planuri din cuțite și pahară,
Beldiman vestind în stihuri de resboiul inimic.

Lira de argint *Sihleanu*; — *Donici* cuib de 'nțelepciune
Care, cum rar se întemplă, ca să mediteze pune
Urechile ce-s prea lungi ori coarnele de la cerb;
Unde-i boul lui cu minte, unde-i vulpea diplomată?
S'au dus toți și s'au dus toate pe o cale ne 'nturnată,
S'a dus *Pan*, finul *Pepelei*, cel isteț ca un proverb.

Eliad zidea din visuri și din basme seculare
Delta biblicilor sfinte, profețiilor amare, —
Adevăr scaldat în mite, sfinx pătrunsă de 'nțeles.
Munte cu capul de piatră de fortune detunată,
Stă și azi în fața lumii, o enigmă ne 'splicată,
Și veghiaz' o stâncă arsă dintre nouri de eres.

Bolliac cântă iobagiul ș'a lui lanțuri de aramă ;
L'ale țerii flamuri negre *Cârlova* oștirea chiamă,
In present vrăjește umbre dintr'al seculor plan ;
Și ca Byron, treaz de vântul cel selbatic al durerei,
Palid stinge-*Alecsandescu* sfânta candel' a sperărei,
Descifrând eternitatea din ruina unui an.

Pe-un pat alb ca un liņțoliu zace lebăda murindă,
Zace palida virgină cu lungi gene, voce blândă —
Viața-i fù o primă vară, moartea-o părere de rău ;
Ear poetul ei cel tēnēr o priveà cu imbătare,
Și din liră curgeau note și din ochi lacrimi amare
Și astfel *Bolintineanu* începù cântecul seu.

Murășan scutură lanțul cu a lui voce ruginită,
Rumpe coarde de aramă cu o mână amorțită,
Chiamă piatra să invie ca și miticul poet,
Smulge munților durerea, brazilor destinul spune
Și, bogat in sărăciă-i, ca un astru el apune,
Preot deșteptării noastre, semnelor vremei profet.

Ear *Negruzzi* șterge colbul de pe cronice bătrâne,
Căci pe mucedele pagini stau domniile române,
Scrise de mână cea vechie a 'nvęțașilor mireni;
Moae pana in coloarea unor vremi de mult trecute,
Zugrăvește din nou earășii pânzele posomorite
Ce-arătau faptele crunte unor domni tirani, vicleni.

Ș'acel rege al poeziei, vecinic tēnēr și ferice,
Ce din frunze îți doinește, ce cu fluerul îți zice,
Ce cu basmul povestește — veselul *Alecsandri*,
Ce 'nșirând mărgăritare pe-a stelei blānda rază
Acum seculii străbate, o minune luminoasă,
Acum ride pintre lacrimi, când o cāntă pe Dridri ;

Sau visānd o umbră dulce cu de argint aripe albe,
Cu doi ochi ca două basme mistice, adānce, dalbe,
Cu zimbirea de virgină, cu glas blānd, duios, incet,
El ęi pune pe a ei frunte māndru diadem de stele,
O așează 'n tron de aur să domnească lumi rebele
Și iubind'o fără margini scrie: «*visul de poet*;»

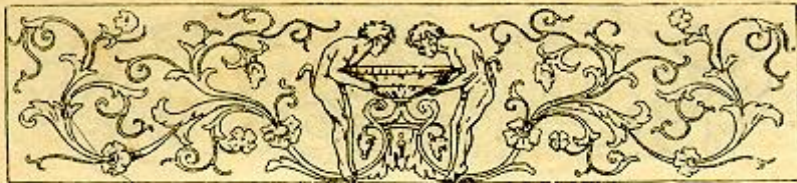

Sau visând cu doina tristă a voinicului de munte
Visul apelor adânce și a stâncelor cărunte,
Visul selbelor bătrâne de pe umerii de deal,
El deșteaptă 'n sinul nostru dorul țerei cei străbune,
El revoacă 'n dulci icoane a istoriei minune,
Vremea lui Stefan cel mare, zimbrul sombru și regal.

.....

Eară noi? noi epigonii? Simțiri reci, harfe sdrobite,
Mici de zile, mari de patimi; inime bătrâne-urite,
Măști rizende puse bine pe-un caracter inimic;
Dumnezeul nostru: umbra, piatria noastră: o frază,
In noi totul e spoială, tot e lustru fără bază;
Voi credeți in scrisul vostru, *noi nu credem in nimic!*

Și de-aceea spusa voastră era sfântă și frumoasă,
Căci de minți era gândită, căci din inimi era scoasă,
Inimi mari, tinere încă, de și voi sunteți bătrâni.
S'a întors mașina lumii: cu voi *viitorul* trece;
Noi suntem iarăși *trecutul* fără inimi, trist și rece;
Noi in noi n'avem nimica, totu-i calp, totu-i străin!

Voi, perduți in gânduri sfinte, convorbeați cu idealuri;
Noi cărpim cerul cu stele, noi mănjim marea cu valuri,
Căci al nostru-e sur și rece — marea noastră-i de îngheț.
Voi urmați cu răpejune cugetările regine,
Când, plutind pe aripi sfinte pintre stelele senine,
Pe-a lor urme luminoase voi asemenea mergeți.

Cu a ei candelă de aur palida înțelepciune
Cu zimbirea ei regală, ca o stea ce nu apune,
Lumină a vieței voastre drum de rose semănat;
Sufletul vostru un ânger, inima voastră o liră,
Ce la vântul cald ce-o mișcă cântări molcome respiră;
Ochiul vostru vedea 'n lume de icoane un palat.

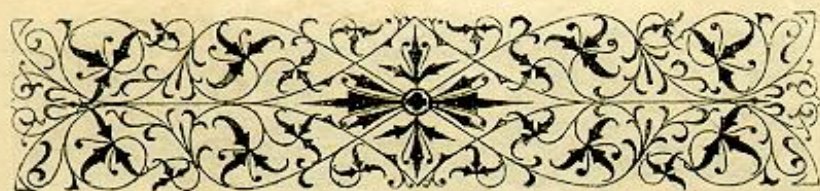
Noi? Privirea scrutătoare, ce nimica nu visează,
Ce tablourile minte, ce simțirea simulează,
Privim reci la lumea asta — vă numim visionari;
O convenție e totul; ce e azi, mâne-i minciună —
Ați luptat luptă deșartă, ați vânat țintă nebună,
Ați visat zile de aur pe-astă lume de amar.

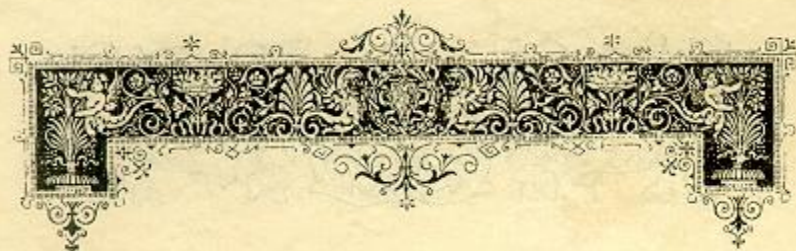

«Moartea succede vieții, viața succede la moarte»
Alt sens n'are lumea asta, n'are alt scop, altă soarte;
Oamenii din toate cele fac icoană și simbol;
Numesc sfânt, frumos și bine ce nimic nu însemnează,
Impărțesc a lor gândire pe sisteme numeroasă
Și pun haine de imagini pe cadavrul trist și gol.

Ce e cugetarea sacră? Combinarea maiestrită
Unor lucruri n'esistente, carte tristă și 'ncălțită,
Ce mai mult o incifrează cel ce vrea a descifra.
Ce e poezia? Ânger palid cu priviri curate,
Voluptos joc cu icoane și cu glasuri tremurate,
Straii de purpură și aur peste țarina cea grea.

Remăneți dară cu bine, sfinte firi visionare,
Ce făceați valul să cânte, ce puneți steaua să sboare,
Ce creați o altă lume pe-astă lume de noroi;
Noi reducem *tot* la praful, azi în noi, mâine 'n ruină;
Proști și genii, mic și mare, sunet, sufletul, lumină —
Toate-s praful... *Lumea-i cum este*, și ca dănsa suntem noi.

CĂLIN

(File din poezie)

Gasel. Toamna frunzele colindă
Sun' un grier sub o grindă,
Vântul jalnic bate 'n geamuri
Cu o mână tremurândă.
Eară tu la gura sobei
Stai, ca somnul să te prindă
Ce tresari din vis deodată?
Tu auzi pășind in tindă —
E iubitul, care vine
De mijloc să te cuprindă,
Și in fața ta frumoasă
O să ție o oglindă
Să te vezi pe tine iusăș
Visătoare, surizândă.

I

De un deal resare luna, ca o vatră de jaratic
Rumenind străvechii codri și castelul singuratic
Ș'ale riuurilor ape, ce sclipesc fugind in ropot;
De departe 'n văi coboară tănguiosul glas de clopot.

Pe de-asupra de prăpăstii sunt zidiri de cetățue.
Acățat de pietre sure un voinic cu greu le sue;
Așezând genunchiu și mână când pe-un colț când pe
alt colț,

Au ajuns să rupă gratii ruginite-a unei bolți
Și pe-a degetelor vërfuri in iatacul tăinuit
Intră, unde zidul negru intr'un arc a 'ncremenit.
Ci prin flori intreșesute printre gratii luna moale,
Sficioasă și smerită, și-au vërsat razele sale;
Unde-ajung, par văruite zid, podele ca de cridă,
Pe-unde nu, părea că umbra cu cărbune-i zugrăvită.
Ear de sus păn' in podele un painjën, prins de vrajă,
A țesut subțire pânză, străvezie ca o mreajă,
Tremurând ea licurește și se pare a se rumpe,
Incărcată de o bură, de un colb de petre scumpe.
După pânza de painjën doarme fata de 'mpërat;
Inecată de lumină e intinsă in crivat;
Al ei chip se zugrăvește plin și alb : cu ochiu 'l
măsuri

Prin ușoara 'nvinețire a subțirelor mătăsuri;
Ici și colo a ei haină s'a desprins din sponci ș'arată
Trupul alb in goliciunea-i, curăția ei de fată.

Resfiratul pěr de aur peste perini se 'mprăștie,
Tēmpla bate liniștită ca o umbră viorie,
Și sprincenele arcate fruntea albă i-o incheie,
Ce o singură trăsură măestrit le incondeie ;
Sub pleoapele închise globii ochilor se bat,
Brațul ei atērnă leneș peste marginea de pat,
De a vērștii ei căldură fragii sinului se coc,
A ei gură descleștată de-a suflării sale foc,
Ea zimbînd își mișcă dulce a ei buze mici, subțiri,
Ear pe patu-i și la capu-i presurați 's trandafiri.

Ear voinicul s'apropie și cu mână sa el rumpe
Pânza cea acoperită de un colb de petre scumpe ;
A frumuseții haruri goale, ce simțirile-i 'adapă,
Incăperile gândirii mai nu pot să le încapă.
El in brațe prinde fata, peste față i se 'nclină,
Pune gura lui ferbinte pe-a ei buze ce suspină,
Și melul scump i 'l scoate de pe degetul cel mic
Ș'apoi pleacă ear in lume, nădrăvanul cel voinic.

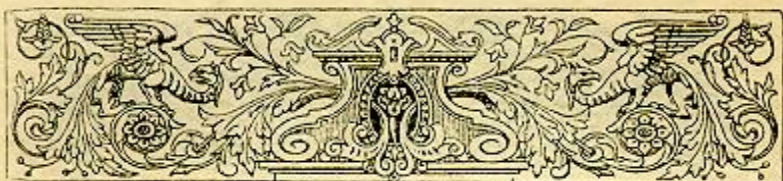

II

Ea a doua zi se miră, cum de firele sunt rupte,
Și 'n oglind' ale ei buze se vęd vinete și supte —
Ea zimbindu-și trist se uită și șoptește blănd din gură :
« Sburător cu negre plete, vin la noapte de mă fură. »

III

Fie-cine, cum i-e vrerea, despre fete samă deie-și —
Dar ea samենă celora îndrăgiți de singuri ei-și,
Și Narcis vędendu-și fața in oglinda sa, isvorul,
Singur fuse îndrăgitul, singur el îndrăgitorul.
Și de s'ar putè pe dēnsa cineva ca să o prindă,
Când cu ochii mari selbatici se privește in oglindă,
Subțiindu-și gura mică și chemându-se pe nume
Și fiindu-și șie dragă, cum nu-i este nime 'n lume :
Atunci el cu o privire nălucirea i-ar discoasă
Cumcă ea — frumoasa fată — a ghicit, că e frumoasă.
Idol tu! răpire minții! cu ochi mari și părul des,
Pentr'o inimă fecioară mândru idol ți-ai ales!
Ce șoptește ea in taină, când privește cu mirare
Al ei chip gingaș și tēnēr, de la cap păn' la picioare?

«Vis frumos avut-am noaptea. A venit un sburător,
«Și stringându-l tare 'n brațe, era mai ca să-l omor.
«Și deaceea, când mă caut in păretele de-oglinzi,
«Singurică 'n cămăruță brațe albe eu intinz
«Și mă 'nbrac in perul galbën, ca in strai ușor țesut,
«Și zărind rotundu-mi umăr, mai că-mi vine să 'l sărut.
«Și atunci de sficiune mi-ese sângele 'n obraz —
«Cum nu vine sburătorul, ca la pieptul lui să caz? #
«Dacă boiul mi'l immlădiu, dacă ochii mei imi plac,
«E temeiu că acestea fericit pe el il fac,
«Și mi-s dragă mie insumi, pentrucă i sunt dragă lui —
«Gură tu! invață minte, nu mă spune nimărui,
«Nici chiar lui, când vine noaptea lângă patul meu tiptil,
«Doritor ca o femee și viclean ca un copil.»

IV

Astfel vine 'n toată noaptea sburător la al ei pat.
Se trezi din somn deodată de sărutu-'i fermecat,
Și atuncea, când spre ușă el se 'ntoarce ca să fugă,
Ea-'l oprește 'n loc cu ochii și c'o mult smerită rugă:
«O remăi, remăi la mine, tu cu vers duios de foc,
«Sburător cu plete negre, umbră fără de noroc,

Ei șoptesc, multe și-ar spune și nu știu de-unde să 'nceapă,
Căci pe rând și-astupă gura, când cu gura se adapă,
Unu 'n brațele altuia tremurând ei se sărută,
Numai ochiul e vorbaret, eară limba lor e mută,
Ea-și acopere cu mâna fața roșă de sfială,
Ochi 'n lacrimi și-i ascunde într'un păr ca de peteală.

V

S'a făcut ca ceara albă fața roșă ca un măr *comp*
Și atâta de subțire, să o tai c'un fir de păr! *Epur*
Și cosița ta bălae o aduci la ochi plângend,
Inimă făr' de nădejde, suflete bătut de gând;
Toată zioa la fereastră suspinând nu spui nimică;
Ridicând a tale gene, al tțeu suflet se ridică;
Urmărind pe ceruri limpezi, cum plutește-o ciocărlie, *comp*
Tu ai vrè să spui să ducă cătră dënsul o soție ...
Dar ea zboară! Tu, cu ochiul plutitor și 'ntunecos,
Stai cu buze descleștate de un tremur dureros.
Nu-ți mai scurge ochii tineri, dulcii cerului fiastri;
Nu uita că 'n lacrimi este taina ochilor albastru,
Stele rare din tărie cad ca picuri de argint
Și seninul cer albastru mândru lacrimile-l prind;

Dar dacă ar căde toate, el rămâne trist și gol ;
N'ai putè să faci cu ochii înălțimilor ocol ;
Noaptea stelelor, a luni, a oglinzilor de riu
Nu-i ca noaptea cea mocnită și pustie din sicriu ;
Și din când in când vèrsate, măndru lacrimile-ți șed :
Dar de seci intreg isvorul, atunci cum o să te vèd ?
Prin ei curge rumenirea, măndră ca de trandafiri, *caușo*
Și zăpada viorie din obrazii tîi subțiri ; *caușo*
Apoi noaptea lor albastră, a lor dulce vecinicie,
Ce ușor se mistuește prin plănsorile pustie !
Cine e nerod, să ardă in cărbuni smarandul rar
Ș'a lui vecinică lucire s'o strivească in zadar ?
Tu-ți arzi ochii și frumseța, dulce noaptea lor se stănge,
Șiniciștii ce perdelumea. Nu mai plănge, nu mai plănge !

— VI

O tu crai cu barba 'n noduri ca și călții când nu-i perii,
Tu in cap nu ai grăunte, numai pleavă și pusderii.
Bine-ți pare să fii singur, crai bătrân fără de minți,
Să oftezi dup' a ta fată cu ciubucul intre dinți ?
Să te primbli și să numeri scânduri albe in cerdac ?
Mult bogat ai fost o dată, mult remas-ai tu sărac !

Alungat-o-ai pe dănsa, ca departe de părinți
În coliba împistrită ea să nasc' un pui de prinț;
În zadar ca s'o mai cate tu trimiți în lume crainic —
Nimeni n'a afla locașul, unde ea s'ascunde tainic.

VII

Sură-i sara cea de toamnă; de pe lacul apa sură
Infunda mișcarea-i creață între stuf la iezătură,
Ear pădurea lin suspină și prin frunzele uscate
Rânduri, rânduri trece-un freamăt ce le scutură pe toate.
De când codrul, dragul codru, troenindu-și frunza toată
Își deschide-a lui adăncuri fața lunii să le bată,
Tristă-i firea; eară vântul sperios o creangă farmă,
Singuratece isvoare fac cu valurile larmă.
Pe potica dinspre codri cine oare se coboară?
Un voinic cu ochi de vultur lungă vale o măsoră;
Șapte ani, de când plecat-ai sburător cu negre plete
Ș'ai uitat de soarta mândrei, iubitoarei tale fete!
Și pe câmpul gol el vede un copil umblând desculț
Și cercând ca să adune într'un cărd bobocii mulți.
«Bună vreme, măibăete!» — «Mulțămim, voinic străin!»
«Cum te cheamă, măi copile?» — «Ca pe tată meu, Călin.

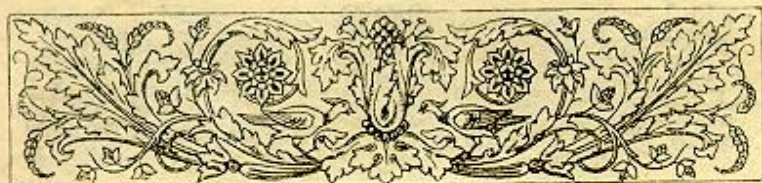
«Mama-mi spune câte-odată, de o întreb: a cui's, mamă?
«Sburătoru-ți este tată, și pe el Călin îl chiamă.»
Când l'aude, numai dănsul își știa inima lui,
Căci copilul cu bobocii era chiar copilul lui.
Atunci intră în colibă, și pe capătu-unei laiți
Lumina cu mucul negru într'un hărb un roș opaiț;
Se cocea pe vatra sură două turte în cenușă;
Un papuc e sub o grindă, eară altul după ușă;
Hîrîită, noduroasă stă în corb rășnița vechie;
În cotlon torcea motanul peptănându-și o urechie;
Sub icoana afumată unui sfânt cu comanac
Arde 'n candel' o lumină cât un simbure de mac;
Pe-a icoanei policioară busioc și mint' uscată
Umplu casa 'ntunecoasă de-o mireasmă pipărată;
Pe cuptorul uns cu humă și pe coșcovii păreți
Zugrăvit-au c'un cărbune copilașul cel isteț
Purceluși cu coada sfredel și cu bețe 'n loc de labă,
Cum mai bine i se șede unui purceluș de treabă;
O beșică în loc de sticlă e întinsă 'n ferăstruie,
Printre care trece-o dungă mohorită și gălbuie —
Pe un pat de scânduri goale doarme tîneră nevastă
În mognitul întuneric și cu fața spre fereastă.

El s'așază lângă dēnsa, fruntea ei o netezește,
O desmiardă cu durere, suspinând o drăgostește,
Pleacă gura la ureche-i, blând pe nume el o chiamă.
Ea ridică somnoroasă lunga genelor maramă,
Spăriet la el se uită . . . i se pare că visează,
Ar zimbi și nu se 'ncrede, ar răcni și nu cutează.
El din patu-i o ridică și pe pieptul lui și-o pune,
Inima-i svēcnește tare, viața-i par' că se rēpune.
Ea se uită, se tot uită, un cuvēt măcar nū spune,
Ride doar' cu ochi 'n lacrimi, speriată de-o minune,
Ș'apoi ęi sucește pērul pe-al ei deget alb subțire,
Iși ascunde fața roșă l'a lui piept duios de mire.
El ștergarul i-l desprinde și-l impinge lin la vale,
Drept in creștet o sărută pe-al ei pēr de aur moale
Și bărbia i-o ridică, s'uită 'n ochi-i plini de apă,
Și pe rând și-astupă gura când cu gura se adapă.

VIII

De treci codri de aramă, de departe vezi albind
Ș'auzi mândra glăsuire a pădurii de argint.
Acolo, lângă isvoare, iarba pare de omēt,
Flori albastre tremur' ude in vēzduhul tāmăiet ;

Pare-că și trunchii vecinici poartă suflete sub coajă
Ce suspină printre ramuri cu a glasului lor vrajă ;
Ear prin mândrul intuneric al pădurii de argint,
Vezi isvoare sdrumicate peste petre licurind,
Ele trec cu harnici unde și suspină 'n flori molatic,
Când coboară 'n ropot dulce din tăpșanul prăvălatic ;
Ele sar in bulgări fluizi peste prundul din rĕstoace,
In cuibar rotind de ape, peste care luna zace.
Mii de fluturi mici albastri, mii de roiuri de albine
Curg in riuri sclipitoare peste flori de miere pline,
Umplu aerul vĕratic de mireasmă și rĕcoare,
A popoarelor de muște serbĕtori murmuitoare.
Lĕngă lacul care 'n tremur somnoros și lin se bate,
Vezi o masă mare 'ntinsă cu făclii prea luminate :
Căci din patru părți a lumii împĕrați și 'mpĕrĕtese
Au venit ca să serbeze nunta gingașei mirese,
Feți-frumoși cu păr de aur, smei cu solzii de oțele,
Cititorii cei de zodii și șagalnicul Pepele.
Eată craiul, socru mare, răzimat in jeț cu spată,
El pe capu-i poartă mitră și-i cu barba peptănată —
Țapĕn, drept, cu șkiptru 'n mĕnă șede 'n perine de puf,
Și cu crengi il apĕr pagii de muscuțe și zăduf.

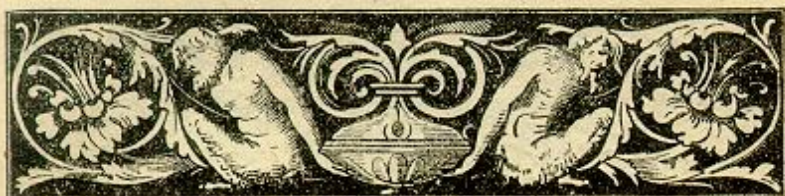

Acum eată că din codru și Călin mirele ese,
Care ține 'n a lui mână mâna gingașei mirese ;
Ëi foșnea uscat pe frunze poala lung' a albei rochii,
Fața-i roșie ca mărul, de noroc i-s umezi ochii, *roșii*
La pământ mai că ajunge al ei păr de aur moale,
Care-i cade peste brațe, peste umerele goale —
Astfel vine mlădioasă, trupul ei frumos il poartă,
Flori albastre are 'n păru'i și o stea in frunte poartă.
Socrul roagă 'n capul mesei să poftească să se pună
Nunul mare, mândrul soare, și pe nuna, mândra lună.
Și s'așază toți la masă, cum li-s anii, cum li-i rangul ;
Lin vioarele resună, eară cobza ține hangul.
Dar ce sgomot se aude? Băziit ca de albine! —
Toți se uită cu mirare și nu știu, de unde vine,
Până ved painjinișul intre tufe ca un pod,
Peste care trece 'n sgomot o mulțime de norod :
Trec furnici ducend in gură de făină marii saci,
Ca să coacă pentru nuntă și plăcinte și colaci ;
Și albinele-aduc miere, aduc colb mărunt de aur,
Ca cercei din el să facă cariul, care-i meșter faur.
Eată vine nunta 'ntreagă : vornicel e-un grierel,
Ëi sar purici inainte cu potcoave de oțel ;

In veșmânt de catifele un bondar rotund in pântec
Somnoros pe nas ca pöpîi glăsuește 'ncet un cântec ;
O cojiță de alună trag locuste, podu 'l scutur ;
Cu musteața resucită șede 'n ea un mire flutur ;
Fluturi mulți de multe neamuri vin in urma lui un lanț,
Toți cu inime ușoare, toți șagalnici și berbanti ;
Vin țințarii lăutarii, gândăceii, cărăbușii ;
Ear mireasa viorica i-aștepta 'ndărătul ușii ;
Și pe masa 'mpărătească sare-un greer, crainic sprinten,
Ridicat in doue labe s'a 'nchinat bătënd din pinten ;
El tușește, își incheie haina plină de șireturi :
« Să iertați, boeri, ca nunta s'o pornim și noi alături. »

STRIGOI

.... că trece acesta ca fumul de
pre pământ. Ca floarea au înflorit, ca
iarba s'au tăiat, cu pânză se infășură,
cu pământ se acopere.

I

Sub bolta cea înaltă a unei vechi biserici,
Între făclii de ceară, arzând în sfeșnici mari,
E 'ntinsă 'n haine albe cu fața spre altariu
Logođnica lui Arald, stăpân peste Avari;
Incet, adânc resună cântările de clerici.

Pe pieptul moartei luce de petre scumpe salbă,
Și përu-i de-aur curge din raclă la pământ;
Căzuți in cap sunt ochii; un zîmbet trist și stînt
Pe buzele-i lipite ce vinete ăi sunt;
Ear fața ei frumoasă ca varul este albă.

Și lângă ea 'n genunche e Arald, mândrul rege,
Scăntee desperarea in ochi-i crunți de sânge,
Și încălțit e përul lui negru, gura-și strînge,
El ar răcni ca leii, dar vai! nu poate plînge;
De zile trei își spune povestea vieți 'ntrege:

«Eram un copilandru. Din codri vechi de brad
«Flămînzii ochi rotindu-i eu mistuiam pămîntul,
«Eu resvrăteam imperii, popoarele cu gândul;
«Visănd, că toată lumea imi ascultă cuvîntul,
«In valurile Volgăi cercam cu spada vad.

«Domnind sumeț și tîner pe roinicile stoluri,
«Căror a mea ființă un Semizeu părea,
«Simțeam că universul la pasu-mi tresărea,
«Și nații călătoare, impinse de a mea,
«Umplut-au sperioase pustiul păn' la poluri.

«Căci Odin părăsise de ghiață nalta-i domă ;
«Pe zodii săngeroase porneau a lui popoară,
«Cu creștetele albe preoți cu pleata rară
«Trezeau din codri vecinici, din pace seculară
«Mii roiuri vorbitoare, curgând spre vechea Romă.

«Pe Nistru tăbărisem, poporul tău impil.
«Cu sftnici vechi de zile mă 'ntimpinași in cale
«Ca marmura de albă, cu păr de aur moale —
«In jos plecat-am ochii 'nainte a feții tale,
«Stătând un îndărătnic, un sficios copil.

«La blânda ta mustrare simt glasul cum imi seacă ;
«Eu caut a responde, nu știu ce să respond.
«Mi ar fi părut mai bine 'n pământ să mă cufund!
«Cu mânele-amëndouë eu fața imi ascund,
«Și 'ntăia-dată 'n viață un plâns amar mă 'neacă.

«Zimbirë intre dênșii bătrânii tăi prietini
«Și singuri ne lăsarë. . . . Te 'ntreb intr'un târziu
«Uitându-mă la tine, privind fără să știu :
«La ce-ai venit, regină, aicia in pustiu ?
«Ce cauți la barbarul sub streșina-i de cetini ?

«Cu glasul plin de lacrimi, de 'nduioşare cald,
«Privindu-mă cu ochii, in care-aveai un cer,
«Mi ai zis: Aştept din parte-ţi, o rege cavaler,
«Că-mi vei da prins pe-acela, ce umilit ți-l cer.....
«Eu vreau să-mi dai copilul sburdalnic, pe Arald.

«Şi intorcându-mi faţa, eu spada ți-am intins!
«Pe plaiuri dunărene poporu-şi oprî mersul,
«Arald copilul rege uitat-a Universul:
«Urechea-i fû menită ca să-ţi asculte versul —
«De-atunci, invingătoareo, iubit-ai pe invins.

«De atunci, fecioară blondă ca spicul cel de grău,
«Veneai la mine noaptea ca nimeni să te vadă
«Şi 'nlănţuindu-mi gâtul cu braţe de zăpadă
«Imi intindeai o gură deschisă pentru sfadă:
«Eu vin la tine, rege, să cer pe-Arald al meu.

«De-ai fi cerut pământul cu Roma lui antică,
«Coroanele ce regii pe frunte le aşază,
«Şi stelele ce vecinic pe ceruri colindează:
«Pe toate la picioare-ţi eu le puncam in vază....
«Dar nu 'l mai vrei pe Arald, căci nu mai vrei nimică.

«Ah! unde-i vremea ceea, când eu cercam un vad
«Să ies la lumea largă! Și fost-ar fi mai bine
«Ca nici-odată 'n viață să nu te vęd pe tine,
«Să fumege nainte-mi orașele 'n ruine,
«Să se 'mplinească visu-mi din codri cei de brad!»

Făcliile ridică, se mișc' în line pasuri,
Ducënd la groapă trupul reginei dunărene,
Monachi, cunoscătorii vieței pământene.
Cu barbele lor albe, cu ochii stinși sub gene,
Preoți bătrâni ca iarna cu găngavele glasuri

O duc cântând prin tainiți și pe sub negre bolți,
A misticei religii intunecoase cete
Pe funii lungi coboară sicriul sub părete,
Pe peatra prăvălită pun crucea drept pecete
Sub candela ce arde în umbra unui colț.

In numele sfântului
Taci, s'auzi cum latră
Cățelul pământului
Sub crucea de peatră.

II

Arald pe un cal negru sbură, și dealuri, vale,
In juru-i fug ca visuri; prin nouri joacă lună;
La peptu-i manta neagră in falduri și-o adună,
Movili de frunze 'n drumu'i le spulberă de sună,
Ear steaoa cea polară i-arată a lui cale.

Ajuns-a el la poala de codru 'n munții vechi;
Isoare vii murmură și saltă de sub peatră,
Colo cenușa sură in părăsita vatră,
In codri-adănci cățelul pământului tot latră,
Lătrat cu glas de zimbru resună in urechi.

Pe-un jeț tăiat in stâncă stă țăpăn, palid, drept,
Cu cărja lui in mână, preotul cel păgăn;
De-un veac el șede astfel, de moarte-uitat bătrân;
In plete-i crește muschiul și muschiu pe a lui sin,
Barba 'n pământ i-ajunge și genele la pept.

Așa fel zi și noapte de veacuri el stă orb,
Picioarele lui vechie cu peatra 'mpreunate;
El numără in gându-i zile nenumărate;
Și falfăe deasupra-i, gonindu-se in roate
Cu-aripele-ostenite, un alb ș'un negru corb.

Arald atunci coboară de pe-a lui cal. C'o mână
El scutură din visu-i moșneagu 'ncremenit:
«O mag, de zile vecinic, la tine am venit,
«Dă-mi inapoi pe-aceea ce moartea mi-a răpit,
«Și de-azi a mea viață la zeii tăi se 'nchină.»

Bătrânul cu a lui cărjă sus genele-și ridică,
Se uită lung la dănsul, dar gura 'nchisă-i tace;
Cu greu a lui picioare din peatră le desface,
Din tronul se coboară, cu mâna semn ăi face
Ca 'n sus să il urmeze pe a codrilor potică.

In poarta prăbușită ce duce 'n fund de munte,
Cu cărja lui cea vechie el bate de trei ori —
Cu sgomot sare poarta din vechii ei ușori;
Bătrânul se inchină... pe rege 'l prind fiori,
Un stol de gânduri aspre trecù peste-a lui frunte.

In dom de marmur negru ei intră neopriți,
Și porțile in urmă in vechi țigini s'aruncă ;
O candelă bătrânul aprinde, para lungă
Se 'nalță 'n sus albastră, de fiecare dungă
Lucesc 'n juru-i ziduri ca tuciul lustruiți.

Și in tăcere crudă ei nu știu ce aștept !
Cu mâna 'ntinsă magul ei face semn să șadă.
Arald, cu moartea 'n suflet, a gândurilor pradă,
Pe jeț tăcut se lasă, cu dreapta pe a lui spadă,
In zid de marmur negru se uită crunt și drept.

Fantastic pare-a crește bătrânul alb și blând :
In aer își ridică a farmecelor vargă —
Și o suflare rece prin dom atunci aleargă,
Și mii de glasuri slabe incep sub bolta largă
Un cânt frumos și dulce, adormitor sunând.

Din ce in ce cântarea in valuri ea tot crește,
Se pare că furtuna ridică al ei glas,
Că vântul trece 'n spaimă pe al mărilor talaz,
Că 'n sufletu-i pământul se sbate cu necaz,
Că ori ce-i viu in lume acum incremenește.

Se sgudue tot domul de pare a fi de scânduri,
Și stânci în temelie clătindu-se vedem,
Plânsori sfâșietoare impinse de blăstem
Se urmăresc prin bolte, se chiamă, fulger', gem
Și cresc tumultoase în valuri rânduri, rânduri.

«Din inimă-i pământul la morți să dea viață,
«În ochi-i să se scurgă scântei din steaoa lină,
«A părului lucire s'o dea luna plină,
«Ea duh dă-i tu, Zamolxe, sămănță de lumină,
«Din duhul gurei tale ce arde și înghiață.

«Stihii a lumii patru supuse lui Arald,
«Străbateți voi pământul și a lui măruntaie,
«Făceți din peatră aur și din îngheț văpae,
«Se 'nchege apa 'n sânge, din petre foc să saie,
«Dar inima-i fecioară hrăniți cu sânge cald.»

Atuncea dinaintea lui Arald zidul piere :
El vede toată firea amestecat' afară,
Ninsoare, fulger, ghiață vânt arzător de vară,
Departa vede orașul pe sub un arc de pară
Și lumea nebunită gemând din respungere.

Biserica creștină, a ei catapiteasmă
De un fulger drept în două e ruptă și tresare,
Din tainiță mormântul atuncea ei apare
Și piatra de pe groapă crăpând în două sare...
Încet plutind se 'nalță mireasa-i, o fantasmă.

O dulce intrupare de-omăt; pe peptu-i salbă
De petre scumpe; părul i-ajunge la călcăe;
Ochii căzuți în capu-i și buze viorie;
Cu mânilor de ceară ea țempla și-o mângăe,
Dar fața ei frumoasă ca varul este albă.

Prin vânt, prin neguri vine, și nouri s'aștern,
Fug fulgerele 'n lături lăsând-o ca să treacă,
Și luna inegrește și ceriu 'ncet se pleacă
Și apele cu spaimă fug în pământ și seacă —
Părea că 'n somn un ânger ar trece prin infern.

Priveliștea se stinge. În negrul zid s'arată
Venind ca 'n somn lunatic în pasuri line ea.
Arald nebun se uită, cu ochii o 'nghitea,
Puternicele brațe spre dânsa întindea
Și 'n nesimțire cade pe-a jețului său spată.

Iși simte gātu-atuncea cuprins de brațe reci,
Pe pieptul gol el simte un lung sărut de gheață,
Părea un junghiu că-i curmă suflare și viață,
Din ce in ce mai vie o simte 'n a lui brață
Și știe că deacuma a lui rămâne 'n veci.

Și sufletul ei dulce din ce in ce-i mai cald...
Pe ea o ține-acuma, ce fu a morții pradă?
Ea 'nlănțuește gātu-i cu brațe de zăpadă,
Intinde-a ei gură, deschisă pentru sfadă:
«Rege-a venit Maria și-ți cere pe Arald!»

«Arald, nu vrei tu fruntea pe sinul meu s'o culci?
«Tu zeu cu ochii negri, o ce frumoși ochi ai!
«Las' să 'ți inlănțui gätul cu përul meu bălai,
«Viața, tinerețea mi-ai prefăcut-o 'n rai,
«Las să mă uit in ochi-ți ucizëtor de dulci.»

Și blănde triste glasuri din vuet se desfac,
Acuma la ureche-i un cântec vechiu străbate
Ca murmur din isvoare prin frunzele uscate,
Acum o armonie de-amor și voluptate
Ca molcoma cadență a undelor pe lac.

... cum de multe ori, când mor
oamenii, mulți dintr'acei morți zic că
se scoală de se fac Strigoi...

Indreptarea legii 1652.

III

In salele pustie lumine roși de torții
Rănesc intunecimea ca pete de jeratic;
Arald se primblă singur rizënd, vorbind selbatic—
Arald, ténérul rege, e-un rege singuratic,
Palatu-i parc'așteaptă in veci să-i vie morții.

Pe-oglinzi de marmuri negre un negru nimatez,
A faclilor lucire, rësbind prin pánza fină,
Resfrâng o dureroasă lumină din lumină,
Zidirea cea pustie de jale pare plină
Și chipul morții pare că 'n ori ce colț il vezi.

De când căzù un trăsnet in dom, de-atunci in somn
Ca plumbul surd și rece el doarme zioa toată,
Pe inimă-i de-atunci s'a pus o neagră pată;
Dar noaptea se trezește și ține judecată
Și 'n negru 'mbracă toate, al nopții palid domn.

Un obrazar de ceară părea că poartă el,
Atât de albă fața-i ș'atât de nemișcată,
Dar ochi-i ard in friguri și buza-i săngerată,
Pe inima sa poartă deatunci o neagră pată,
Eară pe frunte poartă coroană de oțel.

Deatunci in haina morții el și-a 'mbrăcat viața,
Ți plac adânce cânturi, ca glasuri de furtună,
Ades călare pleacă in măndre nopți cu lună,
Și când se 'ntoarce, ochii lucesc de voie bună,
Pân' ce-un fior de moarte 'l coprinde dimineața.

Arald, ce insemnează pe tine negrul port
Și fața ta cea albă ca ceară, neschimbată?
Ce ai? de când pe sinu-ți tu porți o neagră pată
De-ți plac făclii de moarte, cântare 'ntunecată?
Arald! de nu mă 'nșală privirea, tu ești mort!

Și azi el se avântă pe calul său arab
Și drumul, ca săgeții, ți dă peste pustie,
Care sub luna plină lucește argintie —
El vede de departe pe mândra lui Marie
Și vântu 'n codri sună cu glas duios și slab.

In părul ei de aur rubine 'nflăcărate
Și 'n ochii ei s'adună lumina sfintei mări ;
S'ajung curënd in cale, s'alătură călări,
Și unul inspre altul se pleacă 'n desmerdări —
Dar buzele ei roșii păreau că 's săngerate.

Ei trec ca vijelia cu aripi fără număr,
Căci cailor aleargă alătura 'nspumați,
Vorbesc de-a lor iubire, iubire fără saț ;
Ea se lăsase dulce și greu pe a lui braț
Și-și răzimase capul bălai de a lui umăr.

«Arald, nu vrei pe sinu-mi tu fruntea ta s'o culci ?
«Tu zeu cu ochii negri, o ce frumoși ochi ai !
«Las să-ți inlănțui gâtul cu părul meu bălai,
«Viața, tinerețea mi-ai prefăcut-o 'n rai,
«Las să mă uit 'n ochi-ți ucizător de dulci !»

Miroase-adormitoare vëzduhul il ingreun',
Căci vëndul adunat-a de flori de tei troiene
Și le așterne 'n calea reginei dunărene.
Prin frunze aiurează șoptirile-i a lene,
Când gurele 'nsetate 'n sărutări se 'mpreun'.

Cum ei mergend ca vântul se ceartă și se 'ntreabă,
Nu vëd in fundul nopții o umbră de roșeață,
Dar simt că 'n a lor suflet trecu-un fior de ghiață,
De a morții gălbeneală periți ei sunt la față...
Ei simt c'a lor vorbire e slabă, tot mai slabă.

«Arald! strigă crăiasa, las' fața să-mi ascund.
«N'auzi tu de departe cucoșul răgușit?
«O zare de lumină s'arată 'n răsărit,
«Viața trecătoare din peptu-mi a rănit,
«A zilei raze roșii in inimă-mi pătrund.»

Arald incremenise pe calu-i — un stejar,
Păinjenit e ochiu-i de-al morții glas etern,
Fug cail, duși de spaimă, și vântului s'aștern,
Ca umbre străvezie ieșite din infern
Ei sboară, vântul geme prin codri cu amar.

Ei sboar' — o vijelie, trec ape făr' de vad,
Naintea lor se 'nalță puternic vechii munți,
Ei trec in răpejune prin riuri fără punți,
Coroanele de fugă le fulgeră pe frunți,
Naintea lor se mișcă pădurile de brad.

Din tronul lui de peatră bătrânul preot vede
Și 'n vânturi el ridică adâncul glas de-aramă,
Pe soare să-l oprească el noaptea o rechiamă,
Furtunelor dă sborul pământul de 'l distramă...
Târziu! căci faptul zilei in slavă se repede!

Pornește vijelia adâncu-i cânt de jale,
Când ei soseau alături pe cai incremeniți,
Cu genele lăsate pe ochi păinjiniți —
Frumoși erau și astfel de moarte logodiți —
Și 'n două lături templul deschise-a lui portale.

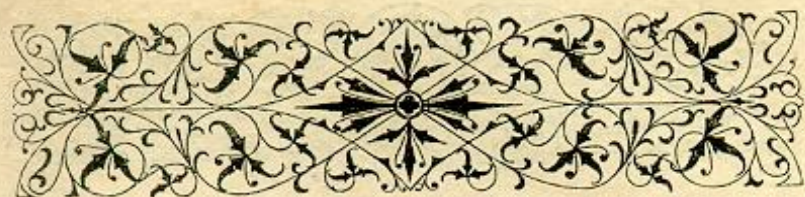
Călări ei intră 'n untru și porțile recad;
Pe veci perire 'n noaptea mărețului mormânt
In sunete din urmă pătrunde 'n fire cânt,
Jelind-o pe crăiasa cu chip frumos și sfânt,
Pe-Arald, copilul rege al codrilor de brad.

Bătrănu-și pleacă geană și ear rămâne orb,
Piciorele lui vechie cu peatra se 'mpreună,
El numără in gându-i și anii ei adună,
Ca o poveste-uitată Arald in minte-i sună,
Și peste capu-i sboară un alb ș'un negru corb.

Pe jețul lui de piatră înțepenește drept
Cu cărja lui cea veche preotul cel păgân
Și cu veacuri nainte el șede-uitat bătrân,
In plete-i crește mușchiul și mușchiu pe a lui sin,
Barba 'n pământ i-ajunge și genele de pept.

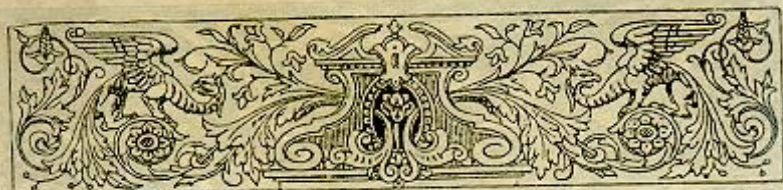

SATIRA I

Când cu gene ostenite sara suflu 'n luminare,
Doar ciasornicul urmează lunga timpului cărare :
Căci perdelele 'ntr'o parte când le dai, și in odae
Luna varsă peste toate voluptoasa ei văpae,
Ea din noaptea amintirii o vecie 'ntreagă scoate
De dureri, pe care însă le simțim ca 'n vis pe toate.

Lună tu, stăpâna mării, pe a lumii boltă luneci
Și gândirilor dând viață, suferințele intuneci ;
Mii pustiuri scânteiază sub lumina ta fecioară ;
Și câți codri-ascund in umbră strălucire de isvoară !
Peste câte mii de valuri stăpânirea ta străbate,
Când plutești pe mișcătoarea mărilor singurătate !
Câte țermuri in florite, ce palate și cetăți
Străbătute de-al tău farmec ție singură-ți arăți !
Și in câte mii de case lin pătruns-ai prin ferești,
Câte frunți, pline de gânduri, gânditoare le privești !
Vezi pe-un rege ce 'mpânzește globu 'n planuri pe un veac,
Când la ziua cea de mână abea cuget' un sărac —
De și trepte osebite le-au eșit din urna sorții,
Deopotrivă-i stăpânește raza ta și — geniul morții,
La acelaș șir de patimi deopotrivă fiind robi,
Fie slabi, fie puternici, fie genii ori neghiobi.
Unul caută 'n oglindă de-și buclează al său păr ;
Altul caută in lume și in vreme adevăr,
De pe galbenele file el adună mii de coji,
A lor nume trecătoare le insamnă pe răboj ;
Eară altu 'mparte lumea de pe scândura tărăbii,
Socotind cât aur marea poartă 'n negrele-i corăbii.

Ear colo bătrânul dascăl, cu-a lui haină roasă 'n coate,
Intr'un calcul fără capăt tot socoate și socoate
Și de frig la piept și'nchee tremurând halatul vechi,
Iși infundă gâtul 'n guler și bumbacul in urechi;
Uscățiv așa cum este, gârbovit și de nimic,
Universul fără margini e in degetul lui mic!
Căci sub frunte-i viitorul și trecutul se incheagă:
Precum Atlas in vechime sprijinea ceriul pe umăr,
Așa el sprijină lumea și vecia într'un număr.
Pe când luna strălucește peste-a tomurilor bracuri,
Intr'o clipă-l poartă gândul îndărăt cu mii de
veacuri

La 'nceput, pe când ființă nu era, nici neființă,
Pe când totul era lipsă de viață și voință,
Când nu s'ascundea nimica, deși tot era ascuns,
Când pătuns de sine insuș odihnea cel nepătuns.
Fu prăpastie? genună? Fu noian intins de apă?
N'a fost lume pricepută și nici minte s'o priceapă,
Căci era un intuneric ca o mare făr' o rază,
Dar nici de văzut nu fuse și nici ochiu care s'o
văză,
Umbra celor nefăcute nu 'ncepuse-a se desface,

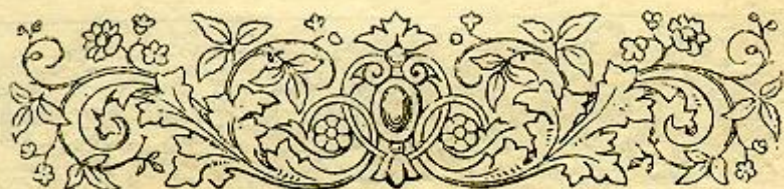

Și in sine împăcată stăpânea eterna pace!
Dar deodat' un punct se mișcă... cel întâiu și singur!
Eată-l

Cum din chaos face mumă, eară el devine Tatăl.
Punctu-acela de mișcare, mult mai slab ca boaba
spumii,

E stăpânul fără margini peste marginile lumii.
De-atunci negura eternă se desface in fășii,
De atunci resare lumea, luna, soare și stihii,
De atunci și până astăzi colonii de lumi pierdute
Vin din sure văi de chaos pe cărări necunoscute
Și, in roiuri luminoase isvorind din infinit,
Sunt atrase in viață de un dor nemărginit.
Ear in lumea asta mare noi, copii ai lumii mici,
Facem pe pământul nostru mușunoaie de furnici;
Microscopice popoare, regi, oșteni și învățați
Ne succedem generații și ne credem minunați.
Muști de-o zi pe-o lume mică de se măsură cu
cotul,

In acea nemărginire ne 'nvelim, uitând cu totul
Cumcă lumea asta 'ntreagă e o clipă suspendată,
Că 'ndărātu-i și 'nainte-i intunerice se arată.

Precum pulberea se joacă in imperiul unei rază,
Mii de fire vioarie ce cu raza incetează :
Astfel intr'a veciniciei noapte pururea adâncă
Avem clipa, avem raza, care tot mai ține încă.
Cum s'o stinge, totul piere ca o umbră 'n intuneric :
Căci e vis al nefinței universul cel chimeric.

In present cugetătorul nu-și oprește a sa minte,
Ci 'ntr'o clipă gându 'l duce mii de veacuri inainte,
Soarele, ce azi e măndru, el îl vede trist și roș,
Cum se 'nchide ca o rană printre nori intunecoși,
Cum planeteii toți ingheață și s'asvêrl rebeli in spațiu,
Ei, din frânele luminii și ai soarelui scăpați ;
Ear catapiteasma lumii in adânc s'au inegrit,
Ca și frunzele de toamnă toate stelele-au perit ;
Timpul mort ș'intinde trupul și devine vecinicie,
Căci nimic nu se intemplă in intinderea pustie,
Și in noaptea nefinței totul cade, totul tace,
Căci in sine împăcată reincepe-eterna pace.

.

Incepând la talpa însași a mulțimii omenеști
Și suind în susul scării pân' la frunțile crăești,
De a vieții lor enigmă îi vedem pe toți munciiți,
Făr' a ști să spunem care ar fi mai nenorociți.
Unul e în toți, tot astfel precum una e în toate;
De asupra tuturor se ridică cine poate,
Pe când alții stând în umbră și cu inima smerită,
Neștiuți se pierd în taină ca și spuma nezărită.
Ce-o să-i pese soartei oarbe ce vor ei sau ce gândește?
Ca și vântu 'n valuri trece peste traiul omenesc.

Fericească-l scriitorii, toată lumea recunoască-l —
Ce-o să aibă din acestea pentru el bătrânul dascăl?
Nemurire, se va zice. Este drept că viața 'ntreagă,
Ca și edera de-un arbor, de-o idee i se leagă.

«De oiu muri — își zice 'n sine — al meu nume o
să, 'l poarte

«Secolii din gură 'n gură și l'or duce mai departe

«De a pururi, pretutindeni; în ungherul unor crieri

«Și-or găsi, cu al meu nume, adăpost a mele
scrieri!»

O sermane! ții tu minte câte 'n lume-ai auzit,
Ce-ți trecù pe dinainte, câte singur ai vorbit?
Prea puțin. De ici, de colo de imagini o fâșie,
Vre o umbră de gândire, ori un petec de hârtie,
Și când propria ta viață singur n'o știi pe de rost,
O să-și bată alții capul s'o pătrună cum a fost?
Poate vr'un pedant cu ochii cei verzui, peste un veac,
Printre tomuri brăcuite așezat, și el un brac,
Aticismul limbei tale o să-l pună la cântari,
Colbul ridicat din carte-ți l'o sufla din ochelari,
Și te-o strânge 'n două șiruri, așezându-te la coadă
In vr'o notă prizărită sub o pagină neroadă.

Poți zidi o lume 'ntreagă, poți s'o sfărîmi : ori ce-ai
spune,

Peste toate o lopată de țerină se depune.
Măna care-au dorit sceptrul universului, și gânduri
Ce-au cuprins tot universul, incap bine 'n patru
scânduri.

Or să vie pe-a ta urmă, in convoiu de 'nmormântare
Splendid ca o ironie, cu priviri nepăsătoare ;

Ear deasupra tuturor va vorbi vr'un mititel,
Nu slăvindu-te pe tine, — lustruindu-se pe el
Sub a numelui tău umbră. Eată tot ce te așteaptă.

Ba să vezi... posteritatea este încă și mai dreaptă.
Neputând să te ajungă, crezi c'or vrea să te admire?
Ei vor aplauda de sigur biografia subțire,
Care s'o 'ncerca s'arete că n'ai fost vr'un lucru mare,
C'ai fost om cum sunt și dănșii. Măgulit e fiecare
Că n'ai fost mai mult ca dănșul. Și prostatecele nări
Și le umflă ori și cine in savante adunări,
Când de tine se vorbește. S'a înțeles de mai nainte,
C'o ironică grimasă să te laude 'n cuvinte.
Astfel încăput pe mână a ori cărui, te vor drege,
Rele-or zice că sunt toate căte nu vor înțelege.
Dar afară de acestea, vor căta vieței tale
Să-i găsească pete multe, răutăți și mici scandale:
Astea toate te apropie de dănșii. Nu lumina
Ce in lume-ai revărsat-o, ci păcatele și vina,
Oboseala, slăbiciunea, toate relele ce sunt
Intr'un mod fatal legate de o mână de pământ,

Toate miclele mizerii unui suflet chinuit
Mult mai mult ii vor atrage de cât tot ce ai gândit.

.....

Intre ziduri, pinte arbori ce se scutură de floare,
Cum revarsă luna plină liniștita ei splendoare !
Și din noaptea amintirii mii de doruri ea ne scoate,
Amorțită li-i durerea, le simțim ca 'n vis pe toate,
Căci in propria-ne lume ea deschide poarta 'ntrării
Și ridică mii de umbre după stinsul luminării.
Mii pustiuri scânteiază sub lumina ta fecioară,
Și căți codri-ascund in umbră strălucire de isvoară !
Peste câte mii de valuri stăpânirea ta străbate,
Când plutești pe mișcătoarea mărilor singurătate,
Și pe toți ce 'n astă lume sunt supuși puterii sorții,
Deopotrivă-i stăpânește raza ta și geniul morții !

SATIRĂ II

De ce pana mea rămâne în cerneală, mă întrebi?
De ce ritmul nu m'abate cu ispita-i de la trebi?
De ce dorm, îngămădite între galbenele file,
Jambii suitori, trocheii, săltărețele dactile?
Dacă tu știeai problema astei vieți cu care lupt,
Ai vedea, că am cuvinte pana chiar să o fi rupt.

Căci, întreb, la ce-aș începe să încerc în luptă dreaptă
A turna în formă nouă limba veche și 'nțeleaptă?
Acea tainică simțire, care doarme 'n a mea harfă,
În cuplete de teatru s'o desfac ca pe o marfă?
Sau cu sete să caut forma ce să poată să le 'ncapă?—
Să le scriu, cum cere lumea, vr'o istorie pe apă?!

Însă tu îmi vei răspunde, că e bine ca în lume
Prin frumoasă stihuire să pătrunză al meu nume,
Să-mi atrag luarea-aminte a bărbaților din țară,
Să-mi dedic a mele versuri, la cucoane bunăoară,
Și desgustul meu din suflet să-l împac prin a mea minte.—
Dragul meu, cărarea asta s'a bătut de mai înainte.
Noi avem în veacul nostru acel soi ciudat de barzi,
Care 'ncearcă prin poeme să devie cumularzi;
Închinând ale lor versuri la puternici, la cucoane,
Sunt cântați în cafenele și fac zgomot în saloane;
Eaș cărările vieții fiind grele și înguste,
Ei încearcă să le treacă prin protecție de fuste,
Dedicând broșuri la dame, a căror bărbați ei speră
C'ajungând când va miniștri le-a deschide carieră.

De ce nu voi pentru nume, pentru glorie să scriu !
Oare glorie să fie a vorbi într'un pustiu ?
Azi, când patimilor proprii muritorii toți sunt robi,
Gloria-i inchipuirea ce o mie de neghiobi
Idolului lor inchină, numind mare pe-un pitic
Ce-o beșică e de spumă într'un secul de nimic.

Incorda-voi a mea liră să cânt dragostea ? Un lanț
Ce se 'mparte cu frăție între doi și trei amanți !
Ce? să 'ngăni pe coardă dulce, că de voe te-ai adaos
La cel cor ce 'n operetă e condus de Menelaos ?
Azi adeseori femeea, ca și lumea, e o școală,
Unde 'nveți numai durere, injosire și spoială ;
La aceste academii de științi a zinei Vineri
Tot mai des se perindează și din tineri în mai tineri,
Tu le vezi primind elevii cei imberbi în a lor clas,
Până când din școala toată o ruină a ramas.

Vai! tot mai gândești la anii, când visam în academii,
Ascultând pe vechii dascăli cărpocind la haina vremii,

Ale clipelor cadavre din volume stând s'adune
Și 'n a lucrurilor peteci căutând înțelepciune?
Cu murmurele lor blânde, un isvor de horum-harum,
Căștigând cu clipoceală *nervum rerum gerendarum*,
Cu evlavie adâncă ne 'nvățau al minții scripet,
Legănând când o planetă, când pe-un rege din
Egipt.

Par' că-l vcd pe astronomul cu al negurii repaos,
Cum ușor, ca din cutie, scoate lumile din chaos
Și cum neagra vecinicie ne-o intinde și ne 'nvață,
Că epocele se 'nșiră că mărgelele pe ață.
Atunci lumea 'n căpățină se 'nvërtea ca o morișcă
De simțeam, ca Galilei, că comedia se mișcă.

Amețiți de limbe moarte, de planeți, de colbul școlii,
Confundam pe bietul dascăl cu un crai mâncat de
moli

Și, privind painjinișul din tavan de pe pilastri,
Ascultam pe craiul Ramses și visam—la ochi albastri,

Și pe margini de caete scriam versuri dulci, de pildă
Cătră vre-o trandafirică și sëlbatică Clotildă.
Imi plutea pe dinainte cu al timpului amestic
Ba un soare, ba un rege, ba alt animal domestic.
Scărțierea de condee dădea farmec astei liniști,
Vedeam valuri verzi de grăne, undoiarea unei iniști,
Capul greu cădea pe bancă, păreau toate 'n infinit...
Când sună, știam că Ramses trebuia să fi murit.

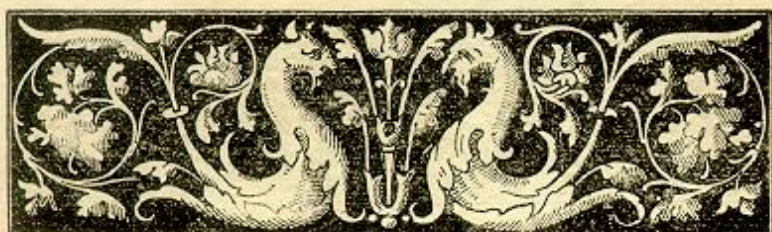
Atunci lumea cea gândită pentru noi avea ființă
Și, din contra, cea aevea ne părea cu neputință.
Azi abia vedem, ce stearpă și ce aspră cale este
Cea ce poate să convie unei inime oneste.
Ear in lumea cea comună *a visà* e un pericol,
Și de ai cumva ilusii, ești pierdut și ești ridicul.

Și deaceea de-azi nainte poți să nu mă mai întrebi,
De ce ritmul nu m'abate cu ispita-i de la trebi,
De ce dorm ingrămădite între galbenele file
Jambii suitori, trocheii, săltărețele dactile.

De-oi urma să scriu în versuri, teamă-mi e ca nu
cum-va
Oamenii din ziua de-astăzi să mă 'nceap' a lăuda.
Dacă port cu ușurință și cu zîmbet a lor ură,
Laudele lor de sigur m'ar măhni peste măsură.

S A T I R A III

In Sultan, dintre aceia ce domnesc peste vr'o limbă
Ce, cu-a turmelor pășune, a ei patrie ș'o schimbă,
La pământ dormea, ținându-și căpătâi mână cea
dreaptă ;

Dară ochiu 'nchis afară, înlăuntru se deșteaptă.
Vede, cum din ceriuri luna lunecă și se coboară
Și s'apropie de dănsul preschimbată în fecioară.

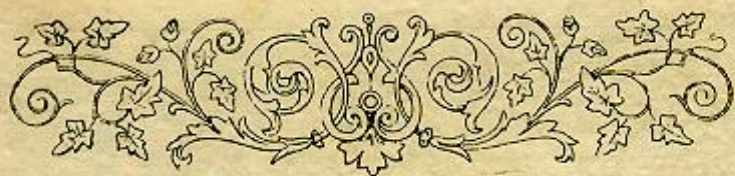

Inflorea cărarea ca de pasul blândeii primăveri,
Ochii ei sunt plini de umbra tăinuitelor dureri,
Codrii se infiorează de atâta frumusețe,
Apele 'ncrețesc in tremur străveziile lor fețe,
Pulbere de diamante cade fină ca o bură,
Scănteind plutea prin aer și pe toate din natură,
Și prin mândra fărmeceare sun' o muzică de șoapte,
Ear pe ceriuri se înalță curcubeele de noapte...
Ea, șezând cu el alături, mâna fină i-o întinde,
Părul ei cel negru 'n valuri de mătasă se desprinde :
«Las' să leg a mea viață de a ta. In brațu-mi vino,
«Și durerea mea cea dulce cu durarea ta alin-o.
«Scris in cartea vieții este și de veacuri și de stele :
«Eu să fiu a ta stăpână, tu stăpân vieții mele.»
Și cum o privea Sultanul, ea se 'ntunecă, dispăre;
Ear din inima lui simte un copac cum că răsare,
Care crește într'o clipă ca in veacuri, mereu crește,
Cu-a lui ramuri peste lume, peste mare se lățește,
Umbra lui cea uriașă orizonul il cuprinde
Și sub dănsul universul într'o umbră se întinde ;
Ear in patru părți a lumii vede șiruri munții mari,
Atlasul, Caucazul, Taurul și Balcanii seculari,

Vede Eufurul și Tigris, Nilul, Dunărea bătrână—
Umbra arborelui falnic peste toate e stăpână.
Astfel Asia, Europa, Africa cu-a ei pustiuri
Și corăbiile negre legănându-se pe riuri,
Valurile verzi de grăe legănându-se pe lanuri,
Mările țermuitoare și cetăți lângă limanuri,
Toate se întind înainte-i. Ca pe-un uriaș covor
Vede țară lângă țară; și popor lângă popor
Ca prin neguri alburie se streved și se prefac
În întinsă 'mpărăție sub o umbră de copac.

Vulturii, porniți la ceruri, pân' la ramuri nu ajung;
Dar un vânt de biruință se pornește îndelung
Și lovește rânduri, rânduri în frunzișul sunător,
Strigăte de Allah! Allah! se aud pe sus prin nor.
Sgomotul creștea ca marea turburată și înaltă,
Urlete de bătălie s'alungau după olaltă;
Însă frunzele-ascuțite se îndoac după vânt
Și deasupra Romei noue se înclină la pământ.

Se cutremură Sultanul... se desteaptă... și pe cer
Vede luna ce plutește peste plaiul Eschișer,
Și privește trist la casa Șeihului Edebali.
După gratii de fereastră o copilă el zări
Ce-i zimbește, mlădiosă ca o creangă de alun :
E a Șeihului copilă, e frumoasă Malcatun.
Atunci el pricepe visul că-i trimis de la profet,
Că pe o clipă se 'nălțase chiar în rai la Mohamet,
Că din dragostea-i lumească un imperiu se va naște,
Ai căruia ani și margini numai cerul le cunoaște.

Visul său se 'nfiripează și se 'ntinde vulturește.
An cu an împărăția tot mai largă se sporește,
Eară flamura cea verde se înalță an cu an,
Neam cu neam urmându-i sborul și sultan după sultan.
Astfel țară după țară drum de glorie-i deschid...
Până 'n Dunăre ajunge furtunosul Baiazid.

La un semn, un țerm de altul legând vas de vas se leagă,
Și în sunet de fanfare trece oastea lui întregă,

Jeniceri, copii de suflet ai lui Allah, și Spahii
Vin de 'ntunecă pământul la Rovine in câmpii;
Respândindu-se in roiuri, intind corturile mari —
Inșă 'n zarea depărtată sună codrul de stejari.

Eată vine-un sol de pace c'o năframă 'n vërf de bët.
Baiazid, privind la dënsul, il intreabă cu dispreț:
«Ce vrei tu?»

«Noi? Bună pace! Și de n'o fi cu bănat,
Domnul nostru-ar vrea să vază pe măritul împërat.»

La un semn deschisă-i calea, și s'apropie de cort
Un bătrân atât de simplu după vorbă, după port,
«Tu ești Mircea?»

«Da 'mpërate!»

«Ai venit să mi te 'nchini,
Să nu schimb a ta coroană intr'o ramură de spini?»
—«Ori ce gând ai, Impërate, și ori cum vei fi sosit,
Cât suntem încă pe pace, eu îți zic: bine-ai venit!»

Despre partea inchinării însă, Doamne, să ne ierți.
Dar acu, vei vrea cu oaste și răsboi ca să ne cerți,
Ori vei vrea să faci intoarsă de pe-acuma a ta cale,
Să ne dai un semn și nouă de mila Măriei-Tale—
De-o fi una, de-o fi alta : ce e scris și pentru noi
Bucuroși le-om duce toate, de e pace, de-i răsboi.»
—«Cum? Când lumea mi-e deschisă, a privi gândești că pot
«Ca întreg Aliotmanul să se 'mpiedece de-un ciot?
«O tu nici visezi, bătrâne, căți in cale mi s'au pus!
«Toată floarea cea vestită a întregului Apus,
«Tot ce stă in umbra crucii, împărați și regi s'adună
«Să dea piept cu uraganul, ridicat de semi-lună;
«S'a 'mbrăcat in zale lucii cavalerii de la Malta;
«Papa cu-a lui trei coroane, puse una peste alta,
«Fulgerele adunat-au contra fulgerului, care
«In turbarea-i furtunoasă a cuprins pământ și mare;
«N'au avut de cât cu ochiul ori cu mâna semn a face,
«Și apusul își impinse toate neamurile 'ncoace;
«Pentru a crucii biruință se mișcă riuri-riuri,
«Ori din codri răscolite ori stărnite din pustiiuri,
«Sguduind din pace-adâncă ale lumii începuturi,
«Inegrind tot orizonul cu-a lor zeci de mii de scuturi;

«Se mișcau ingrozitoare ca păduri de lănci și săbii,
«Tremura inspăimântată marea de-ale lor corabii!
«La Nicopole văzut-ai câte tabere s'au strins,
«Ca să stee înainte-mi ca și zidul neinvins.
«Când văzui a lor mulțime câtă frunză, câtă earbă,
«Cu o ură ne 'mpăcată mi-am șoptit atunci in barbă,
«Am jurat că peste dēnșii să trec falnic fără pēs,
«Din pristolul de la Roma să dau calului ovēs!...
«Și de crunta-mi vijelie tu te aperi c'un toeag?
«Și, purtat de biruință, să mă 'mpiedec de un moșneag?
—De-un moșneag, da, împērate! Căci moșneagul ce
privești,
«Nu e om de rând, el este Domnul Țērii-Romānești.
«Eu nu ți-aș dori vr'odată să ajungi să ne cunoști,
«Nici ca Dunărea să 'nece spumegând a tale oști.
«După vremuri mulți venirē, incepēnd cu acel oaspe
«Ce din vechi se pomenește, cu Dariu al lui Istaspe.
«Mulți durarē, după vremuri, peste Dunăre vr'un pod,
«De-au trecut cu spaima lumii și mulțime de norod;
«Impērați, pe care lumea nu putea să-i mai incapā,
«Au venit și 'n țara noastră de-au cerut pāmēnt
și apă.

«Și nu voi ca să mă laud, nici că voi să te 'nspăimânt :
«Cum venire, se făcură toți o apă ș'un pământ.
«Te fălești că înainte-ți resturnat-ai val-vërtej
«Oștile leite 'n zale de 'mpărați și de viteji ?
«Tu te lauzi că Apusul înainte ți s'a pus?...
«Ce-i mâna pe ei in luptă, ce-au voit acel Apus ?
«Laurii voiau să-i smulgă de pe fruntea ta de fer,
«A credinții biruință căta ori ce cavaler.
«Eu ? Imi apăr sărăcia și nevoile și neamul !
«Și deaceea tot ce mișcă 'n țara asta, riul, ramul,
«Mi-e prieten numai mie, eară ție dușman este ;
«Dușmănit vei fi de toate făr' a prinde chiar de
veste.
«N'avem oști, dară iubirea de moșie e un zid
«Care nu se 'nfiorează de-a ta faimă, Baiazid.»

Și abia plecâ bătrânul : ce mai fremăt, ce mai
sbucium !

Codrul clocotî de sgomot și de arme și de bucium,
Ear la poala lui cea verde mii de capete pletoasă,
Mii de coifuri lucitoare ies din umbra 'ntunecoasă.

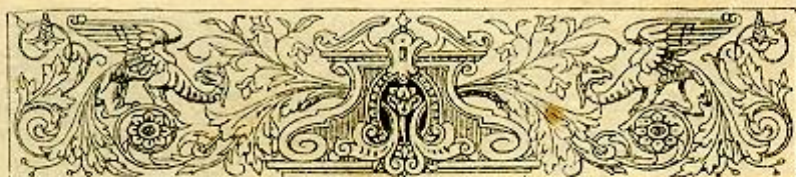
Călăreții umplu câmpul și roesc după un semn
Și în caii lor sălbatici bat cu scările de lemn ;
Pe copite iau în fugă fața negrului pământ,
Lânci scânteie lungi în soare, arcuri se întind în vânt ;
Și ca nouri de aramă și ca ropotul de grindeni,
Orizonu 'ntunecându-l, vin săgeți de pretutindeni
Văjzînd ca vijelia și ca plesnetul de ploaie,
Urlă câmpul și de tropot și de strigăt de bătaie.
În zadar striga 'mpăratul ca și leul în turbare,
Umbra morții se întinde tot mai mare și mai mare ;
În zadar flamura verde o ridică înspre oaste,
Căci cuprinsă-i de peire și în față și în coaste,
Căci se clatină rărite șiruri lungi de bătălie,
Cad Arabii ca și pălcuri risipite pe câmpie ;
În genunchi cădeau pedestri, colo caii se restoarnă,
Cad săgețile în valuri, care șueră, se toarnă,
Și lovind în față, 'n spate, ca și crivățul și gerul,
Pe pământ lor li se pare că se năruie tot cerul.
Mircea însuș mână 'n luptă vijelia 'ngrozitoare,
Care vine, vine, vine, calcă totul în picioare ;
Durduind soseau călării ca un zid înalt de suliți,
Printre cetele păgâne trec rupându-și large uliți ;

Risipite se 'mprăștie a dușmanilor șiraguri,
Și, gonind biruitoare, tot veneau a țării steaguri
Ca potop ce prăpădește, ca o mare turburată.
Peste-un cias păgănatatea e ca pleava vânturată.
Acea grindin' oțelită inspre Dunăre o mână,
Ear in urma lor se 'ntinde falnic armia română.

Pe când oastea se așază, eată soarele apune,
Lumina Voind creștetele 'nalte ale țării să 'ncunune
Cu un nimb de biruință; fulger lung incremenit
Mărginește munții negri in intregul asfințit,
Păn' ce isvorăsc din veacuri stele una câte una
Și din neguri dintre codri tremurând s'arată luna;
crinif Doamna mărilor ș'a noptii varsă liniște și somn.
Lângă cortu-i unul dintre fii falnicului Domn
Sta zimbînd de-o amintire, pe genunchi scriind o carte,
S'o trămiță dragei sale de la Argeș mai departe:

«De din vale de Rovine
«Grăim, Doamnă, cătră Tine,
«Nu din gură, ci din carte,
«Că ne ești așa departe.

«Te-am ruga, mări, ruga *men. at. June*
«Să-mi trimiți prin cineva
«Ce-i mai măndru 'n valea Ta :
«Codrul cu poenele
«Ochiul cu sprincenele ;
«Că și eu trimite-voi
«Ce-i mai măndru pe la noi :
«Oastea mea cu flamurile,
«Codrul și cu ramurile,
«Coiful nalt cu penele,
«Ochii cu sprincenele.
«Și să știi că 's sănătos,
«Că, mulțămind lui Christos,
«Te sărut, Doamnă, frumos.

.....
.....
.....
.....

De-așa vremi se 'nvrednicire cronicarii și rapsozii. . . .
Veacul nostru ni-l umplură saltimbancii și Irozii.

In isvoadele bătrâne pe eroi mai pot să caut.
Au cu lira visătoare ori cu sunete de flaut
Poți să 'ntimpini patrioții ce-au venit de-atunci
incolo?

Inaintea acestora tu ascunde-te, Apollo!
O eroi! care 'n trecutul de mărire vă adumbriseți,
Ați ajuns acum de modă de vă scot din letopiseți
Și, cu voi drapându-și nula, vă citează toți nerozii,
Mestecând veacul de aur in noroiul greu al prozei.
Remăneți in umbră sfântă, Basarabi și voi Mușatini,
Descălecători de țară, dătători de legi și datini,
Ce cu plugul și cu spada ați intins moșia voastră
De la munte pân' la mare și la Dunărea albastră!

Au presentul nu ni-i mare? N'o să-mi dee ce-o
să cer?

N'o să aflu intre-ai noștrii vre un falnic juvaer?
Au la Sybaris nu suntem lângă capiștea spoelii?
Nu se nasc gloriei pe stradă și la ușa cafenelii?
N'avem oameni ce se luptă cu retoricele suliți
In aplausele grele a canaliei de uliți?

Panglicari in ale țării care joacă ca pe funii, *comp*
Măști cu toate de renume din comedia minciunii?
Au de patrie, virtute nu vorbește liberalul
De ai crede că viața-i e curată ca cristalul? *comp*
Nici visezi că înainte-ți stă un stălp de cafenele,
Ce își ride de-aste vorbe îngănându-le pe ele. *repetiti*
Vezi colo pe uriciunea fără suflet, fără cuget, *repetiti*
Cu privirea 'mperoșată și la fălci umflat și buget,
Negru, cocoșat și lacom, un isvor de șiretlicuri, *grad*
La tovarășii sei spune veninoasele-i nimicuri.
Toți pe buze au virtute, ear in ei monedă calpă, *evclan*
Quintesență de miserii de la creștet până 'n talpă!
Și deasupra tuturor, oastea să și-o recunoască,
Își aruncă pocitura bulbucății ochi de broască...
Dintr'aceștia țara noastră își alege astăzi solii! *evclan*
Oameni, vrednici ca să șază in zidirea sfintei Golii
In cămeși cu mâneci lungе și pe capete scufie, *repetiti*
Ne fac legi și ne pun biruri, ne vorbesc filosofie, *evclan*
Patrioții! Virtuoșii, ctitori de așezăminte, *grad*
Unde spumegă desfrăul in mișcări și in cuvinte,
Cu evlavie de vulpe ca in strane șed pe locuri *comp*
Și aplaudă frenetic schime, cântece și jocuri. *grad*

Și apoi în Statul țării se adun' să se admire,
Bulgăroi cu ceafa groasă, grecotei cu nas subțire.
Toate mutrele acestea sunt pretinse de Roman,
Toată greco-bulgărirea e nepoata lui Traian!
Spuma asta 'nveninată, astă plebe, ast gunoi
Să ajung' a fi stăpână și pe țară și pe noi?
Tot ce 'n țările vecine e smintit și stăpănit,
Tot ce-i însemnat cu pata putrejunii de natură,
Tot ce e perfid și lacom, tot Fanarul, toți iloții,
Toți se scutură aicea și formează patrioții,
În cât fonții și flecarii, găgăuți și gușății,
Bălbăiți cu gura strimbă, sunt stăpânii astei nații!

Voi sunteți urmașii Romei? Niște răi și niște
famani!

I-e rușine omenirii să vă zică vouă oameni!
Și această ciumă 'n lume și aceste creaturi
Nici rușine n'au să iee în smintitele lor guri
Gloria neamului nostru spre-a o face de ocară,
Îndrăsnesc ca să rostească pân' și numele teu,
țară!

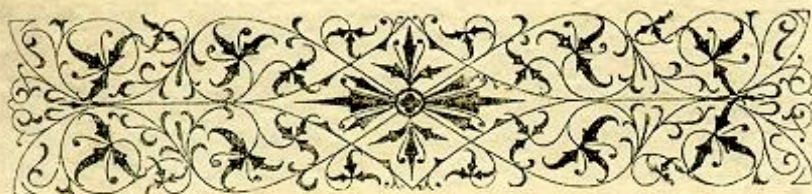
La Paris, in lupanare de cinisme și de lene,
Cu femeile-i pierdute și 'n orgiile-i obscene,
Acolo v'ați pus averea, tinerețele la stos;
Ce a scos din voi Apusul, când nimic nu e de scos?

Ne-ați venit apoi, drept minte o sticlură de pomadă,
Cu monoclu 'n ochi, drept armă bețișor de promenadă,
Vestejiți fără de vreme, dar cu creeri de copil,
Drept științ' avënd in minte vre-un vals de Bal-Mabil,
Ear in schimb cu-averea toată vr'un papuc de curte-
zană.

O te-admir, progenitură de origine Romană!

Și acum priviți cu spaimă fața noastră sceptic rece,
Vé mirați, cum de minciuna astăzi nu vi se mai
trece?

Când vedem că toți aceia, care vorbe mari aruncă,
Numai banul ăl vënează și căștigul fără muncă,
Azi, când fraza lustruită nu ne poate înșela,
Astăzi alții sunt de vină, domnii mei, nu este-așa?

Prea v'ați arătat arama, sfâșiind această țară,
Prea făcurăți neamul nostru de rușine și ocară,
Prea v'ați bătut joc de limbă, de străbuni și obicei,
Ca să nu s'arate odată, ce sunteți : niște mișei!
Da, câștigul fără muncă, eată singura pornire ;
Virtutea ? e-o nerozie ; geniul ? o nefericire.

Dar lăsați măcar strămoșii ca să doarmă 'n colb de
cronici :

Din trecutul de mărire v'ar privi cel mult ironici.
Cum nu vîi tu, Țepeș-Doamne, ca punend mânia pe ei,
Să-i împarți in două cete : in smintiți și in mișei,
Și in două temniți large cu de-a sila să-i aduni,
Să dai foc la pușcărie și la casa de nebuni!

SATIRA IV

Stă castelul singuratic, oglindindu-se in lacuri,
Ear in fundul apei clare doarme umbra lui de
veacuri,

Se inaltă in tăcere dintre rariștea de brazi

Dănd atăta intunerec rotitorului talaz.

Prin ferestrele arcate după geamuri se vęd numa

Lungi perdele increțite care scănteie ca bruma.

Luna tremură pe codri, se aprinde, se mărește,
Muchi de stâncă, vârf de arbor ea pe ceruri zugrăvește,
Ear stejarii par o strajă de giganți ce-o inconjoară,
Răsăritul ei păzindu-l ca pe-o tainică comoară.
Numai lebedele albe, când plutesc incet din trestii,
Domnitoare peste ape, oaspeți liniștei acestii,
Cu aripele întinse se mai scutură și-o tae,
Când în cercuri unduioase, când în brazde de văpae.
Papura se mișcă 'n freamăt de al undelor cutreer,
Ear în carba înflorită somnoros suspin' un greer,
E atâta vară 'n aer, e atât de dulce zvonul....

Singur numai cavalerul suspinând privea balconul,
Ce 'n arcat era cu frunze, de ăi spânzur' prin ostrețe
Rose roșie de Șiras și liane 'n fel de fețe.
Respirarea cea de ape îl imbată, ca și sara;
Peste farmecul naturei dulce-i picură ghitara:

«O arată-mi-te eară 'n haina lungă de mătasă,
«Care pare încărcată de o pulbere-argintoasă.

«Te-aș privi o viață 'ntreagă in cununa ta de rază,
«Pe când mână ta cea albă părul galben îl netează.
«Vino! Joacă-te cu mine, cu norocul meu, mi-aruncă
«De la sinul tău cel dulce floarea veștedă de luncă,
«Ca pe coardele ghitarei resunând incet să cadă.
«Ah! E-atât de albă noaptea, par' c'ar fi căzut
zăpadă.

«Or in umbra parfumată a budoarului să vin?
«Să mă 'mbete acel miros de la pânzele de in?
«Cupido, un paj șagabnic, va ascunde cu-a lui
mână

«Vioriul glob al lampei, mlădioasa mea stăpână!»
Și uscat foșni mătasa pe podele, între glastre,
Între rosele de Șiras și lianele albastre,
Dintre flori copila ride și se 'nchină peste gratii:
Ca un chip ușor de ânger e-arătarea adoratei;
Din balcon i-aruncă-o roză și, cu mânila la gură,
Pare că îl dojenește când șoptește cu căldură;
Apoi ear dispore 'n luntru, auzi pasuri ce coboară,
Și eșind pe ușă iute, ei s'au prins de subsuoară;
Braț de braț pășesc alături, le stă bine la olaltă,
Ea frumoasă și el tănăr, el inalt și ea inaltă.

Ear din umbra de la maluri se desface-acum la larg
Luntrea cu-ale ei vintrele spânzurate de catarg,
Și incet inaintează in lovire de lopeți,
Legănând atăta farmec și atătea frumuseți.

Luna, luna iese 'ntreagă, se înalț' așa bălae
Și din țerm in țerm durează o cărare de vâpae
Ce pe-o repede 'nmiire de mici unde o așterne
Ea, copila cea de aur, visul negurii eterne,
Și cu cât lumina-i dulce tot mai mult se lămurește,
Cu-atât valurile apei, cu-atât țermul par'că crește,
Codrul pare tot mai mare, par'că vine mai aproape
Dimpreună cu al lunei disc, stăpănitor de ape;
Eară tei cu umbra lată și cu flori până 'n pământ
Inspre apa 'ntunecată lin se scutură de vânt.
Peste capul blond al fetei sboară florile ș'o plouă,
Ea se prinde de grumazu-i cu mânuțele-amëndouă
Și pe spate 'și lasă capul: «Mă uimești, dacă nu măntui;
«Ah, ce fioros de dulce de pe buza ta cuventu-i!
«Cât de sus ridici acuma in gândirea ta pe-o roabă,
«Când durerea ta din suflet este singura-mi podoabă,

«Și cu focul blând din glasu-ți tu mă dori și mă
cutremuri
«De imi pare o poveste de amor din alte vremuri;
«Visurile tale toate, ochiul tău atât de tristu-i,
«Cu-a lui umed' adâncime toată mintea mea o mistui.
«Dă-mi-i mie ochii negri, nu privi cu ei in laturi,
«Căci de noaptea lor cea dulce vecinic n'o să mă
mai saturi,
«Aș orbi privind într'ênșii. O, ascultă numa 'ncoace,
«Cum la vorbă mii de valuri stau cu stelele proroace,
«Codrii negri aiurează și izvoarele-i albastre
«Povestesc ele 'n de ele numai dragostele noastre,
«Și luceferii ce tremur așa reci prin negre cetini,
«Tot pământul, lacul, cerul, toate, toate ni's prietini.
«Ai putea să lepezi cărma și lopețile să lepezi,
«După propria lor voe să ne ducă unde repezi;
«Căci ori unde numai ele ar dori ca să ne poarte,
«Pretutindeni fericire — de-i viață, de e moarte.»

.....
Fantazie, fantazie! când suntem numai noi singuri,
Ce ades mă porți pe lacuri și pe mare și prin cringuri!

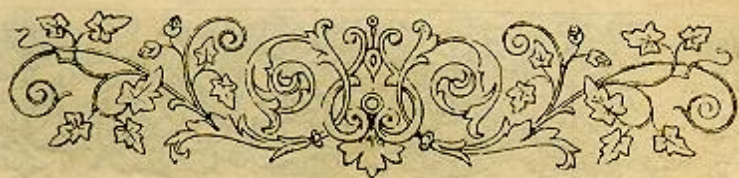

Unde ai văzut vr'odată aste țeri necunoscute?
Când se petrecur' aceste? La o mie patru sute?
Azi n'ai chip in toată voia in privirea-i să te perzi,
Cum îți vine, cum îți place pe copila s'o desmerzi,
După gât să-i așezi brațul, gură 'n gură, piept la piept
S'o întrebi numai cu ochii: Mă iubești tu? Spune
drept!

A-și! abia ți-ai intins mâna, sare ivărul la ușă,
E-un congres de rubedenii, vre un unchiu, vre o
mătușă.

Iute capul intr'o parte și te uiți in jos smerit....
Oare nu-i in lumea asta vr'un ungher pentru iubit?
Și ca mumii egiptene stau cu toții 'n scaun țepeni,
Tu cu mânilor 'nceștate, mai cu degetele depeni,
Mai sucești vre-o țigară, numeri fire de musteți
Și 'n probleme culinare te încerci a fi isteț.

Sunt sătul de-așa viață... nu sorbind a ei pahară,
Dar mizeria aceasta, prosa asta e amară.
Să sfințești cu mii de lacrimi un instinct atât de van,
Ce le-abate și la păseri de vre-o două ori pe an?

Nu trăiți voi, ci un altul vă inspiră, el trăește,
El cu gura voastră ride, el se 'ncântă, el șoptește,
Căci a voastre vieți cu toate sunt ca undele ce curg;
Vecinic este numai riul: riul este Demiurg.
Nu simțiți c'amorul vostru e-un amor străin? Nebuni!
Nu simțiți că 'n proaste lucruri voi vedeți numai
minuni?
Nu vedeți c'acea iubire serv'o causă din natură?
Că e leagăn unor viețe ce semințe sunt de ură?
Nu vedeți că risul vostru e in fii vostri plăns,
Că-i de vină cumcă neamul Cain încă nu s'a stins?
O teatru de păpușe! zvon de vorbe omenești!
Povestesc ca papagalii mii de glume și povești
Fără ca să le priceapă. După ele un actor
Stă de vorbă cu el însuși, spune zeci de mii de ori
Ce-a spus veacuri dup' olaltă, ce va spune veacuri
încă,
Pân' ce soarele s'o stinge in genunea cea adâncă.
Ce? când luna se strecoară pintre nouri, prin pustii,
Tu cu lumea ta de gânduri după ea să te ații?
Să aluneci pe poleiul de pe ulițele ninse,
Să privești prin lucii geamuri la luminele aprinse

418

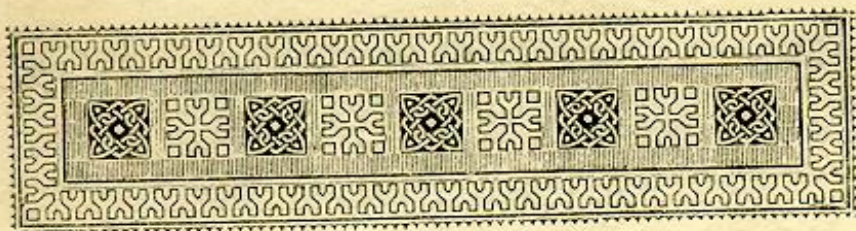
Și s'o vezi inconjurată de un roi de pierde-vară,
Cum zimbește tuturora cu gândirea ei ușoară,
S'auzi zornetul de pinteni și foșnirile de rochii,
Pe când ei sucesc musteața, eară ele fac cu ochii?
Când incheie cu-o privire amoroasele 'nțelegeri,
Cu ridicula-ți simțire tu la poarta ei să degeri?
Pătimaș și îndărătnic s'o iubești ca un copil,
Când ea-i rece și cu toane ca și luna lui April?
Incleștând a tale brațe toată mintea să ți-o perzi,
De la creștet la picioare s'o admiri și s'o desmierzi
Ca pe o marmură de Paros sau o pânză de Corregio,
Când ea-i rece și cochetă? Ești ridicul, înțelege-o.
Da visam odinioară pe acea ce m'ar iubi,
Când aș sta pierdut pe gânduri, peste umăr mi-ar privi,
Aș simți-o că-i aproape, și ar ști c'o înțeleg
Din sërmana noastră viață am dura roman întreg...
N'o mai caut. Ce să caut? E acelaș cântec vechi,
Setea liniștei eterne care-mi sună în urechi;
Dar organele 's sfărmate, și 'n strigări iregulare
Vechiul cântec mai pătrunde, cum în nopți isvorul sare.
P'ici pe colo mai străbate câte-o voce mai curată
Dintr'un *Carmen seculare* ce 'l visai și eu odată;

Dar tot șueră și strigă, scapără și rupt resună,
Se impinge tumultoasă și sëlbatecă pe strună,
Și in gându-mi trece vântul, capul arde pustiit,
Aspru, rece sună cântul cel etern neisprăvit....

Unde 's șirurile clare din viața-mi să le spun?
Ah! organele 's sfărmate și maestru e nebun!

The first of these is a square with a central diamond and four smaller squares at the corners. The second is a square with a central cross and four smaller squares at the corners. The third is a square with a central diamond and four smaller squares at the corners, rotated 45 degrees. The fourth is a square with a central cross and four smaller squares at the corners, rotated 45 degrees. The fifth is a square with a central diamond and four smaller squares at the corners. The sixth is a square with a central cross and four smaller squares at the corners. The seventh is a square with a central diamond and four smaller squares at the corners, rotated 45 degrees.

Under a simple line the first one is the first. The second is the second. The third is the third. The fourth is the fourth. The fifth is the fifth. The sixth is the sixth. The seventh is the seventh.

LUCEAFĂRUL

A fost odată ca 'n povești,
A fost ca nici odată
Din rude mari împărătești
O prea frumoasă fată.

Și era una la părinți
Și mândră 'n toate cele,
Cum e Fecioara între sfinți
Și luna între stele.

Din umbra falnicelor bolți
Ea pasul și'l indreaptă
Lângă fereastră, unde 'n colț
Luceafărul așteaptă.

Privea în zare cum pe mări
Resare și străluce,
Pe mișcătoarele cărări
Corăbii negre duce.

El vede azi, el vede mâni,
Astfel dorinț-i gata.
El ear privind de săptămăni,
Ei cade dragă fata.

Cum ea pe coate-și răzima
Visând ale ei tēple,
De dorul lui și inima
Și sufletu-i se umple,

Și cât de viu s'aprinde el
In ori și care sară
Spre umbra negrului castel,
Când ea o să-i apară.

* * *

Și pas cu pas pe urma ei
Alunecă 'n odae,
Țesând cu recile-i scântei
O mreajă de văpae.

Și când în pat se 'ntinde drept
Copila să se culce,
I-atinge mânil pe piept,
I 'nchide geana dulce,

Și din oglindă luminiș
Pe trupu-i se revarsă,
Pe ochii mari, bătând inchiși,
Pe fața ei intoarsă.

Ea îl privea cu un suris,
El tremura 'n oglindă,
Căci o urma adânc in vis
De suflet să se prindă.

Iar ea, vorbind cu el in somn,
Oftând din greu suspină :
«O, dulce-al nopții mele Domn,
«De ce nu vii tu? Vină!

«Cobori in jos, luceafăr blând,
«Alunecând pe-o rază,
«Pătrunde 'n casă și in gând
«Și viața-mi luminează!»

El ascultă tremurător,
Se aprindea mai tare
Și s'aruncă fulgerător,
Se cufundă in mare;

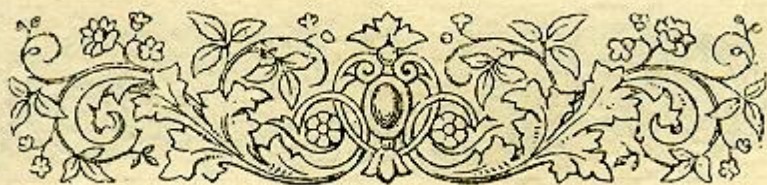

Și apa, unde-au fost căzut,
In cercuri se rotește,
Și din adânc necunoscut
Un măndru tănăr crește.

Ușor el trece ca pe prag
Pe marginea ferestii
Și ține 'n mână un toiag,
Incununat cu trestii.

Părea un tănăr Voevod
Cu păr de aur moale,
Un vînăt giulgî se 'ncheie nod
Pe umerele goale.

Iar umbra feței străvezii
E albă ca de ceară —
Un mort frumos cu ochii vii
Ce scânteie 'n afară.

«Din sfera mea venii cu greu
«Ca să-ți urmez chemarea,
«Iar cerul este tatăl meu,
«Și mumă-mea e marea.

«Ca în cămara ta să vin,
«Să te privesc de-aproape,
«Am coborît cu-al meu senin
«Și m'am născut din ape.

«O vin', odorul meu nespus,
«Și lumea ta o lasă;
«Eu sunt luceafărul de sus,
«Iar tu să-m fii mireasă.

«Colo 'n palate de mărgean
«Te-oi duce veacuri multe,
«Și toată lumea 'n ocean
«De tine o s'asculte.»

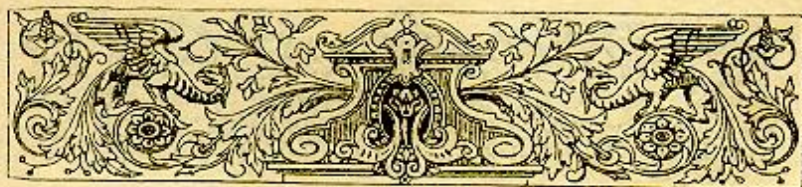

—«O ești frumos, cum numa 'n vis
«Un ânger se arată,
«Dară pe calea ce-ai deschis
«N'oi merge nici odată;

«Străin la vorbă și la port
«Lucești făr' de viață,
«Căci eu sunt vie, tu ești mort,
«Și ochiul tău mă 'ngheață.»

Trecu o zi, trecu trei,
Și earăș noaptea vine
Luceafărul deasupra ei
Cu razele-i senine.

Ea trebui de el in somn
Aminte să-și aducă,
Și dor de-al valurilor Domn
De inim' o apucă:

—«Cobori in jos, luceafăr blând,
«Alunecând pe-o rază,
«Pătrunde 'n casă și in gând
«Și viața-mi luminează!»

Cum el din cer o auzi,
Se stinse cu durere,
Iar ceru 'ncepe a roti
In locul unde pier.

In aer rumene văpăi
Se 'ntind pe lumea 'ntreagă,
Și din a chaosului văi
Un mândru chip se 'ncheagă.

Pe vițele-i negre de păr
Coroana-i arde pare,
Venea plutind in adevăr,
Scăldat in foc de soare.

Din negru giulgi se desfășor
Marmoreele brață,
El vine trist și gânditor,
Și palid e la față;

Dar ochii mari și minunați
Lucesc adânc, chimeric,
Ca două patimi fără saț
Și pline de 'ntuneric.

—«Din sfera mea venii cu greu
«Ca să te-ascult ș'acuma,
«Și soarele e tatăl meu,
«Iar noaptea 'mi este muma.

«O vin', odorul meu nespus,
«Și lumea ta o lasă;
«Eu sunt luceafărul de sus
«Iar tu să-mi fii mireasă.

«O vin', in p rul tău bălai
«S'anin cununi de stele,
«Pe-a mele ceriuri să r sai
«Mai m ndr  de c t ele.»

—«O ești frumos, cum numa 'n vis
«Un demon se arată;
«Dară pe calea ce-ai deschis
«N'oi merge nici odată!

«Mă dor de crudul tău amor
«A pieptului meu coarde,
« i ochii mari  i grei mă dor,
«Privirea ta mă arde.»

—«Dar cum ai vrea să mă cobor?
«Au nu 'n elegi tu oare,
«Cumcă eu sunt nemuritor
« i tu ești muritoare?»

—«Nu caut vorbe pe ales,
«Nici știu cum aş incepe ;
«Deși vorbești pe înțeles,
«Eu nu te pot pricepe.

«Dar dacă vrei cu crezământ
«Să te 'ndrăgesc pe tine,
«Tu te coboară pe pământ,
«Fii muritor ca mine.»

—«Tu-mi cei chiar nemurirea mea
«In schimb pe o sărutare ?
«Dar voi să știi asemenea,
«Cât te iubesc de tare.

«Da, mă voi naște din păcat,
«Primind o altă lege.
«Cu vecinicia sunt legat,
«Ci voi să mă deslege.»

Și se tot duce, s'a tot dus
De dragu-unei copile,
S'a rupt din locul lui de sus
Perind mai multe zile.

* * *

In vremea asta Cătălin,
Viclean copil de casă,
Ce umple cupele cu vin
Mesenilor la masă,

Un paj ce poartă pas cu pas
A 'mpărătesii rochii,
Băiat din flori și de pripas,
Dar indrăsneț cu ochii,

Cu obrăjei ca doi bujori
De rumeni, bată-i vina,
Se furișează pânditor
Privind la Cătălina.

-- Dar ce frumoasă se făcù
Și mândră, arz'o focul!
Ei, Cătălin, acu-i acù
Ca să-ți incerci norocul.

Și 'n treacăt o cuprinse lin
Intr'un ungher de grabă;
—«Da ce vrei, mări Cătălin?»
«Ia las', cată-ți de treabă.»

—«Ce voi? Aș vrea să nu mai stai
«Pe gânduri totdeauna,
«Să rizi mai bine și să-mi dai
«O gură, numai una.»

—«Dar nici nu știu măcar ce-mi ceri,
«Dă-mi pace, fugi departe —
«O, de luceafărul din cer
«M'a prins un dor de moarte.»

Lig

—«Dacă nu știi, ți-aș arăta
«Din bob in bob amorul;
«Ci numai nu te mănià,
«Ci stai cu binișorul.

«Cum vânătoru 'ntinde 'n crâng
«La păserele lațul,
«Când ți-oi intinde brațul stâng,
«Să mă cuprinzi cu brațul;

«Și ochii tăi nemișcători
«Sub ochii mei remăie;
«De te înalț de subsuori,
«Te 'nalță din călcăie;

«Când fața mea se pleacă 'n jos,
«In sus remăi cu față,
«Să ne privim nesățios
«Și dulce toată viața;

«Și ca să-ți fie pe deplin
«Iubirea cunoscută :
«Când sărutându-te mă 'nclin,
«Tu iarăș mă sărută.»

Ea 'l asculta pe copilaș
Uimită și distrasă,
Și rușinos și drăgalaș
Mai nu vrea, mai se lasă,

Și-i zice 'nctet: «Ăncă de mic
«Te cunoșteam pe tine,
«Și guraliv și de nimic
«Te-ai potrivi cu mine;

«Dar un luceafăr, răsărit
«Din liniștea uitării,
«Dă orizon nemărginit
«Singurătății mării;

«Și tainic genele le plec,
 »Căci mi le umple plânsul,
«Când ale apei valuri trec
 »Călătorind spre dănsul;

«Lucește c'un amor nespus
 »Durerea să-mi alunge,
«Dar se înalță tot mai sus
 »Ca să nu-l pot ajunge;

«Pătrunde trist cu raze reci
 »Din lumea ce-l desparte :
«In veci ăl voi iubi și 'n veci
 »Va rămănea departe.

«De aceea zilele imi sunt
 »Pustii ca niște stepe,
«Dar nopțile 's de-un farmec sfânt
 »Ce nu-l mai pot pricepe.»

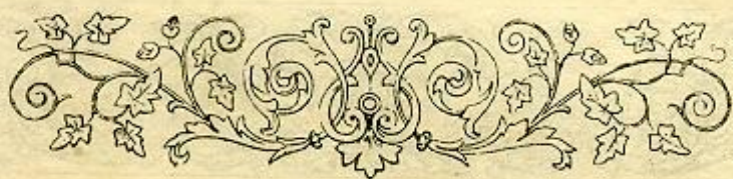
—«Tu ești copilă, asta e!
«Hai, ș'om fugi in lume,
«Doar ni s'or pierde urmele
«Și nu ne-or ști de nume;

«Căci amândoi vom fi cumiști,
«Vom fi voioși și teferi,
«Vei pierde dorul de părinți
«Și visul de luceferi.»

* * *

Pornî luceafărul. Creșteau
In cer a lui aripe,
Și căi de mii de ani treceau
In tot atâtea clipe.

Un cer de stele de desupt,
Deasupra-i cer de stele,
Părea un fulger ne 'nterupt,
Rătăcitor prin ele,

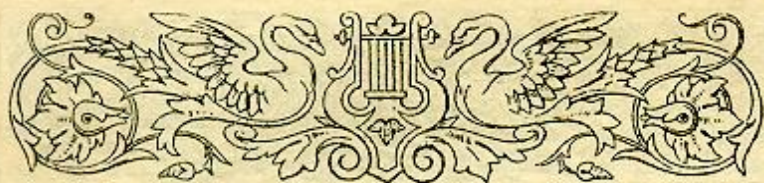

Și din a chaosului văi,
Jur împrejur de sine,
Vede, ca 'n zioa cea d'intăi,
Cum isvorau lumine,

Cum, isvorind, ăl inconjor
Ca niște mări, de a 'notul;
El sboară, gând purtat de dor,
Pân' pierе totul, totul.

Căci unde-ajunge nu-i hotar,
Nici ochiu spre a cunoaște,
Și vremea 'ncearcă in zadar
Din goluri a se naște.

Nu e nimic, și totuș e
O sete care 'l soarbe,
E un adănc, asemenea
Uitării celei oarbe.

—«De greul negrei vecinicii,
«Părinte, mă desleagă,
«Și lăudat pe veci să fii
«Pe-a lumii scară 'ntreagă!

«O cere-mi, Doamne, ori-ce preț,
«Dar dă-mi o altă soarte,
«Căci tu isvor ești de vieți
«Și dătător de moarte.

«Reia-mi al nemuririi nimb
«Și focul din privire,
«Și pentru toate dă-mi in schimb
«O oară de iubire!

«Din chaos Doamne-am apărut
«Și m'aș intoarce 'n chaos,
«Și din repaos m'am născut...
«Mi-e sete de repaos.»

— «Hyperion, ce din genuni
«Resai c'o întreagă lume,
«Nu cere semne și minuni
«Care n'au chip și nume.

«Tu vrei un om să te socoți,
«Cu ei să te asameni?
«Dar piară oamenii cu toți,
«S'ar naște earăș oameni.

«Ei doar au stele cu noroc
«Și prigoniri de soarte;
«Noi nu avem nici timp, nici loc,
«Și nu cunoaștem moarte.

«Din sinul vecinicului ieri
«Trăește azi ce moare,
«Un soare de s'ar stinge 'n ceri,
«S'aprinde iarăș soare.

««Părend pe veci a răsări,
««Din urmă moartea 'l paște,
««Căci toți se nasc spre a muri
««Și mor spre a se naște.

««Iar tu, Hyperion, rămăi
««Ori unde ai apune,
««Tu ești din forma cea d'intăi,
««Ești vecinică minune.

««Și pentru cine vrei să mori?
««Intoarce-te, te 'ndreaptă
««Spre-acel pământ rătăcitor
««Și vezi, ce te așteaptă.»»

* * *

In locul lui menit din ceri
Hyperion se 'ntoarsă
Și, ca și 'n zioa cea de ieri,
Lumina și-o revarsă.

Căci este seară 'n asfințit
Și noaptea o să 'nceapă,
Resare luna liniștit
Și tremurând din apă,

Și umple cu-ale ei scântei
Cărările din crânguri. . . .
Sub șirul lung de mândri tei
Ședeau doi tineri singuri.

— «O lasă-mi capul meu pe sin,
«Iubito, să se culce
«Sub raza ochiului senin
«Și negrăit de dulce.

«Cu farmecul luminii reci
«Gândirile străbate-mi,
«Revarsă liniște de veci
«Pe noaptea mea de patemi.

«Și deasupra mea remăi
«Durerea mea de-o curmă,
«Căci ești iubirea mea d'intăi
«Și visul meu din urmă.»

Hyperion vedea de sus
Uimirea 'n a lor față,
Abia un braț pe gât i-a pus,
Și ea la prins in brață.

Miroasă florile-argintii
Și cad, o dulce ploae,
Pe creștetele-a doi copii
Cu plete lungi bălae.

Ea, îmbătă de amor,
Ridică ochii, vede
Luceafărul, și 'ncetișor
Dorințele-i increde :

«Cobori in jos, luceafăr blând,
«Alunecând pe rază,
«Pătrunde 'n codru și in gând,
«Norocu-mi luminează!»

El tremură ca alte dăți
In codri și pe dealuri,
Călăuzind singurătăți
De mișcătoare valuri;

Dar nu mai cade ca 'n trecut
In mări din tot înaltul:
«Ce-ți păasă ție, chip de lut,
«Dac' oi fi eu sau altul!

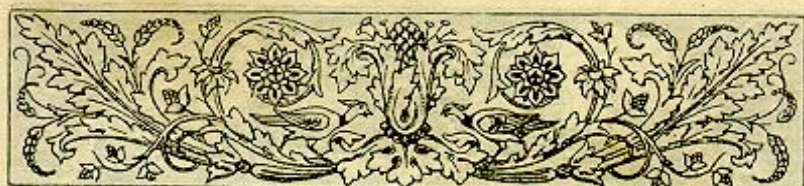
Trăind in cercul vostru strimt,
«Norocul vă petrece —
«Ci eu in lumea mea mă simt
«Nemuritor și rece.»

CRITICILOR MEI.

Multe flori sunt, dar puține
Rod în lume o să poarte :
Toate bat la poarta vieții,
Dar se scutur multe moarte.

E ușor a scrie versuri,
Când nimic nu ai a spune,
Înșirând cuvinte goale,
Ce din coadă au să sune.

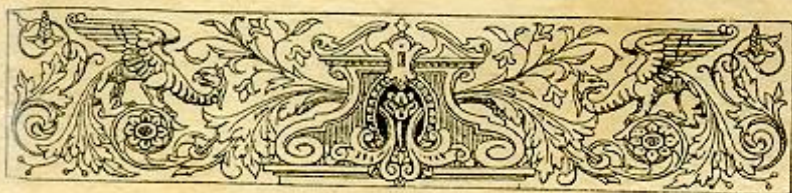

Dar când inima 'ți frământă
Doruri vii și patimi multe
Ș'a lor glasuri a ta minte
Stă pe toate să le-asculte :

Ca și flori in poarta vieței,
Bat la porțile gândirii,
Toate cer intrare 'n lume,
Cer veșmintele vorbirii.

Pentru-a tale proprii patimi,
Pentru propria'ți viață
Unde ai judecătorii,
Ne 'ndurații ochi de ghiață?

Ah! atunci 'ți se pare,
Că pe cap 'ți cade cerul :
Unde vei găsi cuvântul
Ce exprimă adevărul?

Critici voi, cu flori deșerte,
Care roade n'ați adus —
E ușor a scrie versuri,
Când nimic nu ai de spus.

CUPRINS

	<u>Pag.</u>
Prefața editorului	III
1. Singurătate	1
2. Lasă-ți lumea ta uitată	5
3. Și dacă ramuri bat în geam	9
4. Pajul Cupidon	11
5. Ce te legeni, codrule	14
6. Melancolie	17
7. Rugăciunea unui Dac	21
8. Pe aceeași ulicioară	25
9. De câte ori, iubito	29
10. O remăi	31
11. Despărțire	35
12. Crăiasa din povești	39
13. Odă	43
14. La mijloc de codru des	45
15. Venere și Madona	47
16. Sonet (Iubind în taină).	51
17. Sonet (Afară-i toamnă).	53
18. Sonet (Sunt ani la mijloc).	55
19. Sonet (Când însuși glasul).	57
20. Sonet (Trecut-au anii)	59
21. Sonet (S'a stins viața falnicei Veneții).	61

	Pag.
22. Dorința	63
23. Mortua est	65
24. Noaptea	71
25. Egiptul	73
26. Adio	79
27. Ce e amorul	83
28. Lacul	87
29. Ânger și demon	89
30. Floare albastră	97
31. Se bate miezul nopții	101
32. Ânger de pază	103
33. Atât de fragedă	105
34. O mamă, dulce mamă	109
35. Făt frumos din Tei	111
36. Cu mâne zilele-ți adaugi	117
37. Din valurile vremei	121
38. Povestea Codrului	123
39. <u>Impărat și Proletar</u>	127
40. Pe lângă plopii fără soț	139
41. <u>Glossa</u>	143
42. S'a dus amorul	149
43. Departe sunt de tine	153
44. Freamăt de codru	155
45. De-or trece anii	159
46. Te duci	161
47. Peste vârfuri	165
48. Somnoroase păsărele	167
49. Revedere	169
50. Când amintirile	173
51. Doina	175
52. Mai am un singur dor	179
Variantă	183
Altă variantă	187
Altă variantă	191

